

Št. 061

JUNIJ 2011

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnični uredniki:
Nina Vareško in Maja Vižintin
Uredniški odbor:
**Bojan Dekleva, Tomislav Gruden,
Luna Jurančič Šribar**
Sodelavci uredništva:
**Smiljana Bradonjič, Aleš Čelikovič, Arne Gorjanec,
Gregor B. Hann, Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina,
Marko Nakrič, Žigažaga**
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Anka Sladič
Ilustracije:
**Ban, Nik Knez, Roberta Jasikonyte, Janez Kompare,
Laura Ličer, Damjan Majkič, Severa, Tjaša Žurga**
Fotografiji na ovitku:
Jaka Adamič, Dnevnik
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 300

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporožijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavezanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve --
Ministrstvo za zdravje -- FIHO -- Urad RS za enake možnosti

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Naložba v vašo prihodnost
Investing in your future
Investing in your future

**vsil drugačni
vsil enakopravni**

Evropsko leto prostovoljstva 2011

Uvodnik:

ŽELI BOMO, KAR SEJEMO

foto: Anja Žnidaršič

Da se vas dotaknem bolj množično, vam obljubim, da boste ob koncu uvodnika videli okolje harmonično, saj boste v metaforah opazili ogledalo, število stopnic, zdavnaj že ukradeno dvigalo.

Letošnja pomlad se zdi kar plodna, ko že pred jesenjo vidimo sadove, novo leto pa kot da je že leto nazaj. Obupani nad oblastjo smo se mogoče ozrli na stvari, ki jim vladamo mi, in se zavedamo, da že dolgo čutimo, kako hodimo na volitve potrditi svoj obstoj, ne pa uveljavljati svoje volje. Z zavestnim ni nič narobe, le da težimo k rešitvam.

Tudi na ulici ni več toliko preklinjanja drugih, bolj se posveča resnici in se po potrebi ugrizne v jezik. To pa posledično sproži lepe reakcije in privlači dobro. Pred mesecem smo skeptično opazovali, kako so ljudje kljub vsemu zaživeli pomlad, saj zdaj, po potresu in posledični jedrski groznji, ne delamo panike. Zavedamo se, da je pred viharjem le še toliko zatišja, da se ob senčenju pred svojimi dejanji pogovarjamo o Bin Ladnu in Gadafigu, da se odločimo o ukrepih, ki bodo imeli večjo težo od dejanj, ki smo jih zagrešili kot nevedni pretekliki. Privoščimo si eno revolucijo v sebi, notranji viharček, ki bo le naš in ga bodo tisti, ki nas obkrožajo, opazili, ko bodo v njem. Preveč oddaljeni in drugačni so časi načrtovanja poti, po katerih hodimo danes, zato je dobro obrisati prah s tistega, za kar smo mislili, da je že čisto pobledelo od dneva. Če je znosno, če za silo gre, ne pomeni, da je v redu, in boljšega zaenkrat itak ne bo, saj bi v nasprotnem lahko prišlo do kozmičnega neravnovesja. Vprašanja, ki se porajajo med učenjem, pa sprožajo komplikacije, ki utečenega vržejo iz ritma. A treba se bo sprijazniti, da kot izginjajo ledeniki, tako se v družbi poraja spoznanje, da smo pred vrati. Upamo pa, da se ne bodo še odzvali našemu zvonjenju, trkanju ali glasnem postopanju pred njimi. Le vprašanje časa je, kdaj bomo vstopili v resnico, in vemo, da nam bo po bolečini odleglo. Alternative ni več, zato bomo poletje raje kot »na off in s čivavo na straži« doživljali kot spoznavanje okolice in nadgradnjo nas samih. Želim si, da se avgust ne konča, kjer se je junij začel. Spočijmo se od končanega in se po tiho veselimo prihodnjega, kar šele bomo dokončali. Na splošno nas čakajo ključni izzivi, ko se bomo odločali, kako in kdo nam bo krojil vsakdan. Besedi kratkoročno in dolgoročno bosta iz mode, saj si bosta že tako blizu. Ne bomo več prisluhnili pesimistom, saj se bomo lahko gledali le še v dobri luči. Premišljevali bomo, zakaj smo ljubljani in spoštovani, iz kakšnih kriterijev je sestavljeno naše doživetje. Mogoče bomo v želji po miru tudi sami odpustili, slekli kakšno železno srajco in pretrgali kakšno nadlogo, ki si tudi želi svoje poti. A pazimo na razliko med obešencem in bremenom, med tem, kaj je luč in kaj sonce.

Zdaj veste, zakaj sem uporabil metafore. Da bi se dotaknil vsakega od vas, sem vam dal možnost, da si sami razlagate, kar je najbolj plodovito, pa še pustil sem vam, da se zalotite, pohvalite, priznate in sploh premišlujete stran od plasiranih resnic, govoric in prepričanj. Vsi imamo delujoč kotiček v glavi, kjer se je vse začelo, kot tudi dostop do njega, zato lahko, poučeni, neobremenjeno začnemo.

Pa ne, ker se je junij začel! Jutri, čez mesec, se morda vprašamo, zakaj nismo začeli že danes, in zadovoljiv odgovor je, da se je tistega jutra začelo. Na začetku je težko, a kmalu je šlo na ... hm ... po resnici. Sedaj vem, da vse počnem sebi in bom počel sebi še naprej. Karkoli bo zraslo z mojega zelnika, lahko še vedno zamenjam njivo, če je kriva zemlja, ali pa zamenjam planet, če je krivo sonce. Lahko pa se potrudim s tem, kar imam, in najdem mir z okolico, pa me zelje ne bo več zanimalo po besedi kakšno, temveč le še zakaj je dobro. Skratka, resnica pride s časom, časa ni več na pretek in zato je pred nami zanimivo, že osvojeno obdobje, po katerem se ne bo več ponovilo, kar se je zgodilo. Pogorišče pa bo plodno, novim semenom zavetišče.

Tomislav Gruden-GTS

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 PRI SVOJIH TRIINDVAJSETIH
- 6 OKUPIRALI SMO TUDI ŠIŠKO
- 7 »NO SWEAT...«
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 SREDNJA ŠOLA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 KOMUNA, 1. DEL
- 11 Z UVEDBO UTD BI DEMARGINALIZIRALI VELIK DEL LJUDI
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 LJUBLJANSKA KOLESARSKA MREŽA JE TUDI NAŠA
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE NA ZVEZI BORCEV
- 19 NAREDIMO KORAKE SKUPAJ!
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 NAMESTO PAMFLETA
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PISMA BRALCEV
- 26 PODPIRAM!
- 27 KAKO POVEČATI BREZDOMSTVO?, 6. DEL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

ALEŠ

foto: arhiv KU

Sem Aleš, rojen 25. 10. 1974 v Kranju in prihajam iz proletarske družine, kjer nam delo ni tuje. Res pa je, da sem kakor vsak drugi slovenski otrok tudi jaz v rosnih letih ostal brez očeta, tu pa se začne moja življenjska zgodba intenzivneje odvijati. Kot mulo sem začel pomagati mami, da smo imeli dovolj za jesti, kajti vsi vemo, da materi samohranilki z dvema otrokoma ni lahko. Otroštva tako nisem kaj dosti izkusil, moral sem biti resen, preresen za svoja leta. Če se samo spomnim mojih sošolcev, ki so imeli bolj urejen dom in ki jim je bilo življenje en velik štos, jaz pa sem moral služiti denar že pri 11 letih. Po koncu komunizma v Jugoslaviji, za katero mi je žal, da se je pustila razklati, je nastopila demokracija. Želel pa sem povedati, da sem tudi jaz kot otrok, ki potrebuje denar, popustil pod pritiskom materializma, ki ga vsi tako hvalijo in obešajo na veliki zvon. Začel sem služiti na čudne načine, da ga je bilo več in da mi ni bilo treba delati za trakom v tovarni, kjer sčasoma tudi ljudje postanejo kakor mašine za katerimi delajo. Vedno bolj sem postajal upornik proti delu brez čustev in veselja, proti delu le za golo životarjenje, saj to zame ni prikrajšana oseba, ki pa je na srečo ljubila resnico in fair play. Začel sem se zanimati za šport in umetnost, veliko pa mi je pomagala čisto preprosta in najcenejša šola, ki obstaja – vaje iz jogijske filozofije in pravilnega dihanja, kjer se miriš s kisikom ter si pri tem pomagaš z glavo in čustvi. Prizemljši se popolnoma zastonj in naravno. Moram povedati, da sem zato, da bi bil sprejet med prijatelji (za njih sem bil precej preresen), gojil neki očetovsko-zaščitniški odnos, ki je bil povezan z dogodki doma, in zaradi pretepa pristal v zaporu. Nisem se znal pogovoriti kot normalen človek, ampak sem prehitro eksplodiral, poleg tega pa sem že od mladih nog treniral gimnastiko, kickbox ter kasneje še shotokan in malo jiu-jitsuja. Tako sem na težji način ugotovil, da nekaterih izmed teh športov ne treniram iz pravih razlogov, torej samo za obrambo, ne pa za življenjsko moč, zdravje in lažjo borbo z monetarnim sistemom. John Locke in Smith, ki sta pisala ameriško pravo ekonomije, sta v sistem enostavno vključila Boga kot nevidno roko trga, kot opravičilo za nemoralno kopičenje bogastva na zelo primitivne načine. Bogastvo ima prednost celo pred našo mammo Zemljo in tudi človeškimi vrednotami, kar pa je absurd. In kot sem razlagal že prej, sem imel zelo trdo življenjsko šolo, izkušnje sem imel tudi z drogami in se opekel, kar pa imam dobesedno za socialno čiščenje premalo ozaveščenih ter šibkejših. Moram povedati, da sem veliko bral Freuda, Hesseja ter vzhodnjaške filozofe pa tudi Biblijo. Iz vsakega po malem sem na osnovi svojih in tudi izkušenj prijateljev pobral najlepše in najbolj logične misli, pregovore in napotke, svoje življenje pa sem odprl tudi za nove stvari, kot so rušenje tabujev, seveda v okviru človeških vrednot, ki so vse prej kot materialne. Danes še naprej treniram, igram košarko, veliko se vozim s kolesom, ljubim Zemljo in dekleta ter na vse ljudi gledam kot na brate in sestre, ki bi si morali pomagati, da bi se lažje razvijali, ne pa se prepirali in se ukvarjali s problemi, ki nas samo zavirajo v skupni rasti.

03
KRALJI
ULICE

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

PRI SVOJIH TRIINDVAJSETIH

04
KRALJI
ULICE

Tjasa Žurga

Pri svojih triindvajsetih, z rahlo načetimi pljuči in razrajanim želodcem, z močno načetimi kolenskimi vezmi in deloma okrušenim zobovjem, odločno protestiram proti delovanju naše družbe oziroma njenim tako imenovanim formam demokracije, svobodnega trga, države. Pri svojih triindvajsetih (nekoč je to veljalo za mladost, danes pa so ta pojav ukradli nepridipravi in ga neskončno producirajo in reproducirajo v marketinške namene) imam namreč sila različne življenjske vtise – sem delno izobražen, srednja šola je polovica 1, medtem ko je vse ostalo, ki ni vredno druge 1, rabelj, privat varianta, ki ji samo zavod za zaposlovanje preprečuje rabeljsko bičanje po mojem hrbtu (iluzija se mi ustvarja, bič, ko poka, iz zraka izdeluje zlate novčiče, in ko udari, se usuje mnogo zlatnikov vse naokoli – mojega ubogega hrbta, seveda). Deloma sem pri triindvajsetih izobražen v teatru – kamor sem ubežal pred samoizdajniško hašišarsko dekadentno kulturo (od tod načeta pljuča). Deloma sem poučen tudi v slikarski, pesniški in video umetnosti – iz istega razloga. Deloma sem, pri triindvajsetih, izurjen za najrazličnejše poklice: deloma za delo z duševno motenimi osebami, delo s piščanci, fizično delo, delo v arhiviranju in deloma v vrtnarskem poslu. Temu botruje iznajdba študentskega servisa, o delu, za katero so me (vsaj delno) izobraževali, pa ni ne duha ne sluha. Deloma sem politično izobražen; deloma zato, ker je moj govorni zaklad sestavljen večinoma iz anarhističnih in marksističnih terminov, kar ga že po definiciji dela nekomplementarnega današnji politiki, deloma pa tudi zato, ker v okoliški politiki opažam preveč vsebinskih paralel z južnoameriškimi nadaljevalkami. Zato oboje – vsaj kategorično – ignoriram oz. se ne morem odločiti, česa vidim več, mislim, da zato, ker se mi vse skupaj včasih zamegli in ne vidim več, kaj je politika in kaj je Miguelovo maščevanje Anastaziji zaradi ukradene dediščine. Tako me je pri triindvajsetih strah kot še nikdar poprej. Deloma se bojim Boga, Big Brotherja in Janše, deloma lastne prihodnosti in povrh se bojim prihodnosti mojih triindvajset let starih sotrpinov. Začel sem se ukvarjati s teorijami zarote in prostozidarstvom, deloma zaradi strahu pred strahom, deloma

od strahu pred – zaradi mojega vedrega duha – nasilnim vpoklicem med kakšne kapitalistične ali spiritualne sekte. Tako si pri triindvajsetih (vsaj deloma) neizmerno želim, da bi me bilo strah višine, psov in kje bom zvečer popil pivo in skadil baklo. Namesto tega pa me pri triindvajsetih vsaj delno iztirijo skrbi za negotovo današnjost (beri najemnina), še bolj negotovo prihodnost (beri najemnina za prejšnji mesec), deloma pa tudi iztirjam sam sebe, saj se ves zmeden v tem gozdu počutim kot pralni stroj. Iz čudnih delov je sestavljen ta človek pri triindvajsetih in smešno je, da bi pralni stroj protestiral proti svojim delom, ampak firma je v recesiji. Tako da veste, jaz protestiram, vi pa delajte, kar hočete, lahko tudi protestirate, briga me, jaz protestiram in ne bom nehal protestirati, dokler me ne bodo zaradi tega zaprli. Takrat si bom šele pošteno oddahnil, saj bom imel pri triindvajsetih kakšen zastonj obrok in zastonj internet.

N. B.

ŽIVLJENJE

»ZAKAJ JOČEŠ?« SO JO VPRAŠALI.

»KER JE VSE TAKO POPOLNO,« JIM JE ODGOVORILA.
NISO JE RAZUMELI.

NIČ HUDEGA. JE BILA NAVAJENA.

»ZAKAJ JOČEŠ SPET,« SO JO VPRAŠALI NASLEDNJIČ.

»KER SEM NAVDUŠENA,« JIM JE ODGOVORILA.
SPET SO JO DEBELO GLEDALI.

»ZAKAJ JOČEŠ?«, KAR NISO ODNEHALI.

»KER SEM ŽALOSTNA,« JIM JE ODGOVORILA.
MODRO SO PRIKIMALI.

MUNI

TEMNA NOČ, PADI MEHKO NAME,
NAJ TVOJA TEMNO MODRA SVILA
OVIJE SVOJE SVETLIKAJOČE ZVEZDE
V MOJE MOKRO SRCE.

NASMEH HVALEŽNOSTI, V KATEREM UMIRAJO UTRINKI.
EN TOLMUN, DVE JEZERI, TISOČE ZVEZD.

WHITE LIONESS

ŽIV

Ko si živ,
potem vse polno je bleščanja
in svet ovija sladka strast, nevidna,
kot najtanjši pajčolan
in še bolj sveža.

Ko si živ,
si v okras, v lepoto in višino,
tisti si, ki daje rast.

In ...
vse bleščanje je v tvojo potrditev,
izključno tvoja sta življenje in
ljubezen.

Peter Pitambar Pangerc

05
KRALJI
ULICE

Roberta Jasikonyte

KAJ ZA VRAGA SEM STORILA TEBI

Kaj za vraga sem storila tebi,
ki sedaj tako okrutno me preganjaš?
Zaklela sem se zgolj ljubezni,
zdaj pa v prepad teman me ženeš!

Tako kot sreče se bojim trpljenja
in kot smrti ~~se~~ bojim življenja!

Vrag naj vzame ti vso moč,
da v grozi zbujam se vsako noč.

Uspelo ti ubiti je moja dušo,
še zrak, ki komaj ga vdihavam,
od tvoje je brezsrčnosti zastrupljen
in nemilostno me spravljaš le pod rušo.

Zakaj bi gnala se, da ti me ljubiš
ki v kali zadušiš vsak moj trud,
naj Bog ti odpusti, ko kolneš,
in naj jezik tvoj ne bo več krut!

Vsaj ob uri svoji zadnji prosim,
daj še zadnjič mi v oči poglej
in doumi, da le žalost nosim,
ker sem čakala te vse doslej!

Gwen

OKUPIRALI SMO TUDI ŠIŠKO

06
KRALJI
ULICE

Prvi maj je. Dan se trga iz noči, mesto drsi mimo in čas, kot da se je ustavil. Celovška, Šiška. Ko sem bil še mulc, so na kandelabrih visele rdeče zastave, včasih plapolajoče, kakšno drugo leto otožne, ko so po njih polzele dežne kaplje. Zdaj ne vidim skoraj nobene. Zapeljem na dvorišče ulice Milana Majcna. Milan Majcen je bil, če še ne veste, član izvršnega odbora društva kmetijskih fantov in deklet in je sodeloval pri ustanavljanju teh društev na Dolenjskem. V njegovi gostilni pri Keršiču v Ljubljani so se zbirali člani KPS, Vzajemnosti ter marksistično usmerjena študentska in vajeniška mladina. Vodstvo NOB ga je septembra 1941 poslalo na Dolenjsko, kjer je organiziral partizanske enote. Postal je komandir Mokronoške čete. Ko je četa pridobivala mladino za odhod v partizane z območja Šentjanža pri Sevnici, je nemška policijska enota v Murnicah obkolila hišo, v kateri sta se zadrževala Majcen in soborec Janči Mevželj. V spopadu, ki je trajal nekaj ur, sta oba padla. Ja, ko je bila ob nedeljah, kakršna je ta, še radijska oddaja. Še pomnite, tovariši, si pač lahko izvedel, po kom se imenuje katera ulica, če ti tega že v šoli niso vbili v glavo. Danes imamo za to internet. V gostilni Keršič pa dobre čevapčiče. Moj prijateljček Darko že hodi gor pa dol in nekaj maha. Jutranji sentimentalizem kaj hitro izpuhti in ker na kavo pač nimava kam, se takoj lotiva pospravljanja skladišča, letošnje nove pridobitve PRP-ja, ki bo v kratkem praznovala prvi rojstni dan.

PRP, posredovalnica rabljenih predmetov, je, če še ne veste, prva socialna trgovina v Sloveniji, ki jo je odprlo Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice in deluje tako, da ljudje podarijo stvari, ki jih ne potrebujejo, tu pa se potem prodajo. Pred dobrim letom sem tam opravljal družbeno koristno delo in ker sem tudi sam velik ljubitelj stare krame, mi je bilo zelo všeč. In sem kar ostal in pomagam še naprej kot prostovoljec. Ker smo imeli za shranjevanje robe le majhno garažico, smo razmišljali, kako fino bi bilo imeti eno skladišče, kjer bi stvari lepo očistili, zložili in jih pripravili za prodajo. In jeseni 2010 se je pojavil primeren prostor, ki smo ga s pomočjo časopisa Dnevnik, ki je naš medijski sponzor, najeli. Delovna akcija je potekala bliskovito. Darko in Mare sta prostor prebelila, zmontirala police, malce pa sva pomagala tudi Bojan in moja malenkost. Robo smo preselili, začeli pa smo urejati tudi manjšo delavnico, da bomo lahko kakšno stvar tudi popravili. Ker ni bilo ogrevanja, se kaj dosti več ni dalo, sedaj pa je pomlad, sonček greje, ptički žvrgolijo, mački jih lovijo, in prišel je čas, da naše skladišče odpremo za javnost.

V naslednjih dneh smo vsi zelo pridni. Tomi, Aleš in Ančica, trije zaposleni v trgovini, spravijo skladišče v red, da se vse kar blešči, očistijo predmete in jih ocenijo za prodajo. Vse to seveda pod budnimi očesi mentoric Monike in Tanje.

Dan D, petek, 13. maj, ko bo ob trinajstih otvoritev, se bliskovito približuje. Danes pa je četrtek in naša prijateljca, Mia, študentka oblikovanja, in slikar Ron, ki sta nam poslikala že tende pred trgovino, rišeta po steni, da ne bo tako dolgočasna. Izmislili smo si tudi super slogan: Enmu odveč, drugmu všeč. Smo pa face, a ne? Vroče je ko dva psa, vsi smo mokri, a prešerno dobre volje. Ko končamo, gremo na zasluženo pijačko, potem pa pančat, ker smo zmatrani.

Petek trinajsti, šest zjutraj, Darko že drugič pomiva dvorišče, jaz pa »šetam« gor in dol. Ker sem oseba tipa »vse tik pred zdajci«, je v delu skladišča, kjer imam navešene luči, ki jih zbiram, še vedno, kot bi padla bomba. Odločim se, da je prišel čas, da se sunem v rit in v kakšni urici ali dveh je z Darkovo pomočjo vse tipitop. Pride še ekipa trgovine, z Bojanom odbrziva po klopi, plin, roštilj in kot bi mignil je ura dvanajst. Prodajni pult se šibijo pod stvarmi, na

mizi malce stran pa vabijo dobitki srečelova, ki smo ga pripravili. Ob enih ugotovimo, da je Monika pozabila iti k mesarju po čevape. Lačni pa ne bomo! In s Tanjo sva en, dva, tri nazaj. Na dvorišče se pripelje Jaka Prijatelj, naš prijatelj in prostovoljec z družinico. Jaka je starinar in nam pomaga pri ocenjevanju predmetov. Pripeljal je torto, ki smo jo dobili v dar, in kar ne moremo verjeti svojim očem. Tako je lepa, da smo v težkih dilemah, ali naj jo sploh pojemo. Sicer pa, če ne verjamete, pogledjte sliko!

foto: Brane Bitenc

Dve je ura, Monika nas pozdravi s krajšim nagovorom, Anici pa po kakšnih dveh minutah uspe s kitajskimi škarjami prerezati trak. Aleš že peče, od njega teče švic in sploh je priden, da je ah in oh. Sonček nas greje, vzdušje je prijetno, klepetamo, se sprehajamo, kujemo načrte in poslušamo naše glasbenike, Mareta na orglah in Primoža, ki poje. Okrog štirih napademo še torto, ki se nam ne smili več tako zelo. Na srečelovu zadenem čelado, kar je super, saj sem si lansko jesen nabavil moped. Medtem prideta tudi Luna in njena mami. Luna, pobudnica ustanovitve trgovine, je bila kar nekaj mesecev odsotna, ker je pisala doktorsko nalogo, in sicer že tretjič. Ni je sicer še čisto končala, mi pa smo njene vrnitve v PRP zelo veseli. Pomislim na Lassie.

Popoldne se začne prevešati v večer, pospravljamo, ljudje se počasi razhajajo. V avto nalagamo klopi. Vse postaja kot prej. Srečen sem.

Brane Bitenc

foto: Nejc Trpin

»NO SWEAT...«

Avguštin Lah je eden tistih učiteljev, na čigar ure spomin ne ugasne zlahka.

Zapomnil sem si ga: dadaista, promotorja Trubarjevega tolarja, pa tudi zato, ker nam je iz polja navadnega šunda v polje resnih, angažiranih čtiv povzdignil strip Alan Ford. Le kdo ne pozna junakov tega stripa, ki se iz svoje Cvetličarnice borijo zoper krivico in se organizirani v skupino TNT, pravi in kompetentni, edini zaščitniki revnih in poteptanih ... Alan Ford je postal po tisti neponovljivi uri slovenščine za nas resna konkurenca Karlu Marxu in ostalim teoretikom, s katerimi so nas takrat »futrali« ter z močno sporočilno noto avtorjev Roberta Raviola - Magnusa in Luciana Secchia – Maxa Bunkerja.

Naredimo fazni premik iz sredine 80. let v začetek tega poldruga desetletja novega tisočletja. Delavske pravice so teptane in poteptane v prah. Pa ne v Ameriki, kot so nas nekdanje učili, ampak tu – v Sloveniji. In nihče nič ne naredi, še nasveti za to poklicanih so skopo odmerjeni. In če ne pride gora k Mohamedu, gre on k njej ... Tako so se v torek, 19. aprila 2011, na Fakulteti za družbene vede (FDV) zbrali aktivisti in aktivistke Invisible workers of the world - nevidni delavci sveta (IWW), predstavniki Sindikata žerjavistov iz KP (iz Kopra, da kratica koga ne zanese ...), predstavniki Prekarnega inkubatorja, na kratko PI, in ostala zainteresirana javnost. PI združuje delavce na Univerzi v Ljubljani, ki se skušajo spopasti s prekarnostjo kot paradigmatiskim pogojem dela na univerzi. Na srečanju v maniri okrogle mize so fantje, Žerjavisti (beri delavci) iz Kopra opisali uspešen organiziran boj z delodajalcem in zakonodajo zadnjih nekaj let, IWW pa je predstavil problematiko svojih članov ter poglede na situacijo. Obe iniciativi sta bazični, torej »grassroot«, in ju veže skupna potreba po zaščiti sebe in svojih članov. Vzajemno se dopolnjujeta tako po izkušnjah kakor tudi po skupni platformi boja za delavske in človeške pravice. Obe gibanji, če ju tako poimenujemo, je Veliki »označevalec« kapital umestil med zanj pomembne človeške (in posredno kapitalsko-finančne) vire, ki jih znova in znova »privija« prek pogojevanja s prekarnim mezdnim odnosom. Teoretično gledano mora biti sama prekarnost, ki je že davno postala kategorija zase, znotraj neoliberalnega »svobodnega« sveta nekomu, t. j. Kapitalu, Kapitalistom in Lastnikom, v velikem interesu. S prekarnim delavcem, npr. Bosancem, lažje manipuliraš kot z »zaščitenim«, redno zaposlenim za poln delovni čas. Sam akt, corpus delikti, se najprej zgodi znotraj zakonodajno-izvršne oblasti in se nadaljuje in konča pri denarju, obvladovanje slednjega pa je pogoj za t. i. samorealizacijo oz. sebstvo, iz katerega se razvije temeljna kompetentnost subjekta. Denar ... enemu en fižolček več, zato drugemu fižolček manj. Enemu ogromno, v velikih količinah, drugemu manj, dosti manj ... toliko, da preživi, pa še vzvodov, da bi se uprl, je, številčno gledano, v »majhnih količinah«, in praks je malo ... V zvezi s tem je bil govor o vpetosti diskurza tudi v okviru Knowledge Liberation Front (KLF) ter o možnih pobudah in eventih.

Na tej točki prekarnosti pa se je znotraj »radarja« novih gibanj, nikakor ne po naključju, znašla skupina ljudi, ki se v Sloveniji šteje v desetisočih, in to samo v Ljubljani. Govorimo o marginalni skupini ljudi, ki ima »nalepko«, da so »narkomani«, »zavoženci« in »džanksi«. Ti so že dolga leta, že kar po defoltu, prekarni, pa ne samo po značilnosti, da so (ne)zaposleni, bolj zaradi dejstva, da so idealna »stranka«, ki se jo da »privijati«

in izžemati in na račun katere kapitalist že dolgo črpa denar. Ekstraekstraekstraprofitna skupina! Na račun teh ljudi služijo multinacionalke, zdravstvo, represivni aparati vseh barv in držav na svetu črpajo proračunska sredstva prav iz razloga »borbe proti drogam«, pa še marsikdo. »WAR ON DRUGS« postaja vse bolj transparentna in passe, ljudje pa se bolj in bolj nestrpno in nejevoljno zavedajo svojih pravic, kratenih zaradi »vzvišenega« cilja prohibicije. No, Združeni narodi so se aprila pokesali. Celemu svetu so prek svoje »komisije za droge« sporočili, da je, kar se tiče njih, prohibicija končana in državam sveta »priporočajo«, da ČIM PREJ svoje politike do drog nekako »poštima« v duhu časa! Ena večjih svinjarij prohibicije je prav to, da nekdo tu prav mastno služi! Pa ne mafija in organizirane združbe ... »Ta dotični« zato, ker ima finančni »interes«, zavira spremembe!

Seveda »ta dotični« svoja izvajanja utemeljuje in legitimizira z uradno politiko do drog. Ljudje pa trpijo in umirajo! Skratka: »Enough is enough!« in »Računajte z nami, če nas boste potrebovali,« sta slogana, ki sta destinktivno zaznamovala srečanje na FDV. In pa seveda piknik z neugledno mednarodno cousine: ražnjiči, čevapi in tekočimi agregati ...

Aja, in kaj je naključno prebral Avguštin Lah, ko je prijel strip v roke? »... gospodo, iako to ne spada izravno u našu kompetenciju, mi imamo moralne obaveze prema pravdi, zakonu, javnom redu i sigurnosti, iako je reč samo o ...« itd.

Arealtribe

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 15. DEL

08
KRALJI
ULICE

Šest dni! Nekako se je trudila odmisлити ta podatek, vendar ni šlo. Kaj bo po teh šestih dneh, če delodajalec ne bo našel nadomestnega stanovanja? Kam naj gre? H komu naj se obrne po pomoč? Sicer je imela brata, ki pa se ni oglašil ne njej ne komu drugemu že več kot dve leti. Prijateljice? Ni govora, saj v bistvu, če je dobro premislila, nobene prave prijateljice niti ni imela. Znanke ja, osebe, ki so skoraj prisegale, da bi dale življenje zanj, dokler so imele koristi od nje – teh je mali milijon. Vendar ko bi prišla do njih s svojo težavo, bi našle milijon in en izgovor, zakaj ji ne morejo pomagati. Vsak dan je potekal po sledeči rutini; zjutraj je vstala, nekaj malega pojedla, vklopila delovne mobilite in čakala na stranke. Potrebovala je vsaj pet do šest strank, da je pokrila vse dnevne stroške, 50 evrov delodajalcu, nekaj je dajala na stran za stroške (elektrika, plin ...), vsake toliko časa si je kupila tudi pudre in olja za masažo, seveda pa je denar potrebovala tudi za kokain in vino, ki ga je zdaj začela piti že v dopoldanskih urah. Že nekaj časa je bila v skušnjavi, da bi poskusila tudi heroin. To željo je še bolj spodbujala Maja, ki je vsak drugi dan prišla na uvajanje za maserko, vendar je Nuša opazila, da to ni edini razlog, zaradi katerega prihaja. Masaža sama po sebi ni toliko zahtevna, da bi morala tolikokrat priti k njej. Maja je bila bolj ali manj osamljena in nerazumljena od ljudi, ki so jo obdajali, tako da je tisti čas z Nušo izkoristila za svoje osebne izpovedi. Naj se sliši še tako kruto, Nuši je bilo kaj malo mar za Majine socialne odnose, saj je imela že svojih težav več kot dovolj. Po incidentu s pravim lastnikom stanovanja delodajalca kar

tri dni ni bilo na spregled. Njeni klici so zvonili v prazno, saj se ji na mobilni enostavno ni oglašal. Na desetine sms sporočil je ostalo neodgovorjenih. Čim bolj se je bližal dan D, ko naj bi zapustila stanovanje, vse manj je delala, vse več pa je pila in snifala. Predzadnji dan ni več mogla delati, saj je pila do treh zjutraj na podlago ne ravno majhne količine kokaina. Denar je puhtel kot eter. Zvečer istega dne je s solzami v očeh pakirala svoje stvari, vendar je morala kmalu nehati, saj je polivala vino po oblekah. Zbudila se je okoli pete ure zjutraj na tleh, obkrožena z oblekami in praznimi steklenicami vina. V zraku je bilo čutiti trpki vonj vina, ki jo je katapultiral do veceja, kjer je bruhnila. Potem se je s težavo zvelkala v posteljo in se v polsnu premetavala, dokler ni zaslišala zvonjenja telefona. Vendar ji zvok ni bil znan, tako da je sprva kar nekaj časa zmedeno pogledovala naokoli. Vstala je in odšla po hodniku, zvonil je namreč stacionarni telefon. Zato tudi ni prepoznala zvoka, saj tega telefona ni še nikoli uporabljala, kaj šele, da bi jo kdo klical nanj. Oglasila se je in na drugi strani zaslišala glas lastnika stanovanja, ki jo je jezno opomnil, da bo naslednje dopoldne prišel po ključke. Ko je končala pogovor, je odhitela v kuhinjo in živčno poklicala delodajalca. Po nekaj sekundah zvonjenja se ji je končno oglašil. Rekel ji je, da pride popoldne in da ima nadomestno stanovanje zanj ali, kakor se je on izrazil, rešitev. Od olajšanja se je sesedla na stol.

Marko Nakrić

SREDNJA ŠOLA

Ja, tudi to se je zgodilo. Neverjetno, toda resnično. Prilezel sem do nje, čeprav sam ne vem ne zakaj ne kako. Kar tako, na slepo, in kmalu sem ugotovil, da to ni to. Šolski center za blagovni promet, WTF!? Se pravi šola, ki ti ne pove nič in še manj razjasni, čemu je namenjena. Na njej si lahko postal skladiščnik, trgovec ali računovodja, vendar o tem nisi odločal ti, ampak učitelji. Torej ... moral sem se prilagoditi in se temu primerno obnašati. Po navadi sem bil pri pouku le prvi dve uri in potem preprosto odkorakal v mesto. V 2. letniku se šola zame ni začela 1. septembra, temveč šele 15. oktobra, zato sem takoj fasal ukor pred izključitvijo. Sicer sem vsako jutro šel od doma pravočasno v šolo, toda pot se je končala v parku pri šoli: tablete, trava in vino ... žur. Fučkalo se mi je za pouk. Ni se mi dalo. Potem pa, ko sem le prišel do svojega razreda, je bilo na vrsti najedanje učiteljev zaradi moje obleke, zaradi mojega obnašanja,

zaradi mene samega. Pa kdo jih bo prenašal?! V tretji konferenci so me za dva meseca izključili iz šole. To je bila nekakšna varianta zakona usmerjenega izobraževanja. Moral sem se doma učiti in narediti izpite iz vseh predmetov za to konferenco, če sem želel končati letnik. Toda čim sem naredil izpite in se vrnil v redni pouk, je počilo. Imeli smo neki najbolj kretenski predmet – samoupravljanje s temelji marksizma. Učiteljica je pri tem predmetu razlagala, kako socializem ni družbenoekonomska formacija, temveč je le prehodna doba iz kapitalizma v komunizem. Zblojen, kot sem bil, sem se tej izjavi začel smejeti kot zmešan. Na njen začuden pogled sem odgovoril: »Komunizem pomeni, da ni več denarja in da delaš po svojih zmožnostih in v trgovini jemlješ po svojih potrebah.« »Točno.« »Dajte čim prej ta komunizem! Moje delovne zmožnosti bodo na minimumu in moje potrebe na maksimumu!«

»Kako se pa obnašate, Taubi?!«
Vstal sem in stopil k njej:
»Ne bodi nora. Tega ne bo nikoli.«
Odšel sem iz razreda in moja srednja šola se je tu končala.

Taubi

TATU ZGODBA

Tatu 1. Pajek je ročno narisan, vtetoviral pa mi ga je prijatelj v domačem okolju. Označuje posebno obdobje mojega življenja.

Tatu 2. Ta tatu je seveda simbol sonca, njegov pomen pa je optimizem, moč, telesno zdravje in življenje nasploh. Že v Genezi je zapisano, da je Bog najprej ustvaril svetlobo. Ker obožujem tetovaže in ker se mi zdi cena pri nas pretirana, se hodim tetovirati v Beograd, kjer za isti denar dobiš trikrat več.

J. N.

09
KRALJI
ULICE

NOVOGORIŠKI UTRIP

Pomlad je prišla v deželo, zrak se segreva, zime in mraza ni več. Krasen čas za dejavnosti zunaj. Za bivanje zunaj, v kakšni podrtiji ali šotoru brez elektrike in vode, nikoli ni pravi čas, ampak za ljudi brez doma je nuja. Vsaj sedenje v parku ob spremljevalnih dejavnostih postaja prijetnejše. Pozitivno je tudi to, da pri nas po novem dobijo zvečer en topel obrok. Sicer pa si vsak pomaga, kakor ve in zna ali zmore – s kančkom sreče zraven. Preživeli smo Mesto mladih ob različnih dejavnostih, od delavnic do koncertov, in praznik dela, 1. maj. Narava se je krepko prebudila, čas je za nabiranje divje zelenjave. Pri tem imajo brezdomci najboljšo izbiro zdrave hrane, saj si ne morejo privoščiti manjvredne in predrage zelenjave iz trgovine. Naj izdam najbolj preprost recept: na travniku nabereš mlado travo, jo zmečkaš, ne zrežeš, dodaš malo česna in poješ. Recept je dober za tiste, ki še imajo dobre zobe. Marsikdo najbrž misli, da so v takšni hrani le vlaknine in nekaj ogljikovih hidratov, v resnici pa je polna beljakovin. Pivo in vino pa ne tečeta v potokih, zanju je že treba imeti denar. Kot za marsikaj drugega. Kakšnega zavetišča za brezdomce tudi še ni na vidiku. Se pa še kar pridno zida v poslovni stavbi stanovanja z razgledom čez celo mesto za masten denar. Če bi bile dobrine razdeljene po realnih potrebah, ne bi bilo bogatih. Zato pa so potrebni reveži na svetu. In zato ni nikomur do tega, da bi se revščina izkoreninila. Vsaj v tako usmerjeni družbi ne more biti drugače.

Sart

ZALJUBLJENI KAMEN

V megli skriva se srce.

Za črnim ogrinjalom solze skriva.
Le jaz vem, da je ljubezen kriva.

Ni mu mar za ves ta svet,
ni mu mar za vse ljudi.

Srce njegovo mrzlo je kot led,
a samo njen pogled ga lahko stopi.

Misli vedno mu bežijo naprej,
a duše svoje ne razkrije ...
Do njegove sreče je še tisoč mej,
zato žalost svojo do konca izpije.

Tjaša Žorž

KOMUNA, 1. DEL

010
KRALJI
ULICE

Odločil sem se opisati delček svojega življenja, ki je bilo večji del zaprta knjiga, polna grozot. Večina oseb, ki je imela težave z drogami, ve povedati, da je Trainspotting v primerjavi z resničnim življenjem kakor otroška čajanka, nekakšen prototip narkomana. Nihče si ne želi biti džanki, veteran z možgani v trezorju, ki je prestopil črto in kofetka z vragom. Nihče se zavestno ne odloči: ko bom velik, bom džanki, a vendar nas je toliko padlih borcev, ki so obkroženi z odmevom popolne tišine, ki nas obdaja kakor vatikanske hodnike. Zdaj pa se vrnimo v preteklost. Približevalo se je leto 2000. Kakor v minulih letih sem si tudi takrat obljubil, da bom z novim letom prenehal jemati heroin. Tudi simbolika je bila močnejša, nov milenij in podobne bedarije, ki niti malo ne vplivajo na človeško zavest. V preteklosti je bila moja zgodba podobna vsem ostalim. Bil sem družaben mulc, ki se je v svoji radovednosti izgubil in si mimogrede uničil življenje. Pot nazaj je težka, skoraj nemogoča, vendar možna. Z vsakim letom »delovne dobe« se abstinenčna kampanja bolj odmika. Iz osebnih izkušenj bi ocenil, da se iz krempljev droge uspe izvleči kakim 33 odstotkom ljudi, ki so bili navlečeni vsaj pet let in več. S pesticidi in bojnimi strupi sem začel v 1. letniku, pri rosnih 13 letih s travo (kakor mnogi drugi), s 16 smo malo tripali, snifali speed, uživali ekstazi in podobno. Družil sem se s precej starejšo družbo, kar mi je dajalo občutek ubervrednosti. Poslušal sem stavke v smislu: ti si edini mulc, ki se lahko družijo z nami. Bil sem kul. Malo pred 18 letom sem stežka prepričal

starše, da so mi dovolili samemu na morje, vleklo me je na Portoroško noč. Geslo je bilo: Come on, you sons of bitches, do you want to live forever? (Sergeant Major Daniel Daly, 1918, Battle of Belleau Wood), poleg tega pa mi je beseda rock'n'roll stalno odzvanjala v ušesih, vse sem počel v njegovem imenu, tudi pomen je bil v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja drugačen. Žur, ženske in droga – to je bil r'n'r. Danes je lahko rock'n'roll že dober piknik ob druženju, hrani in brezalkoholni pijači, in prav je tako. Odprem oči, v Portorožu sem, slabih osemnajst let imam, kul sem. Šli smo čekirat Piran in v starem Surfu dobili možnost nakupa heroina. Zgrabili smo jo, si gram razdelili na štiri dele ter ga posnifali. Bili smo zadeti kakor mile Jerice. Kolega si je v stilu Tom&Jerryja v veke vtikal vžigalice, ker jih ni mogel imeti odprtih, drugi je bruhal pod mizo v baru itd. Občutek nam je bil všeč, neprimerljiv z drugimi drogami. Skrbi so izginile, njih beg je neverjeten, opravičilo se je glasilo: jutrišnji dan ni obljubljen nikomur. Bili smo pečeni. Začeli smo svojstven maraton in tekli smo ga večji del naših življenj, eni malega, večina pravega. Toda sedaj smo v letu 2000! S 1. januarjem bom nehal, resnično nehal, saj nikoli nisem hotel biti karierni džanki. Drugi januar je! Kot tolikokrat poprej sem novo leto preživel sky high – med oblaki, v nekem stanovanju. Zadeta družba in jaz, zadeta mona, v temnem svetu. Nov milenij, nove zadeve. V igro je vstopil kokain, tudi prej sem ga občasno jemal, toda moja prva ljubezen je bil horse. Postal sem križanec zombija in vampirja, ki se igra z avtomobilčki v hudičevem peskovniku. Leto je bilo hitro okoli, nič se ni spremenilo, marveč se je samo še slabšalo. Leta 2001 sem se odločil oditi v komuno, v bistvu so se namesto mene odločili starši, vendar sem se tudi sam zavedal, da sem v celoti mrtev. Vse se je odvijalo hitro in kmalu sem bil na poti v Valonijo (takratna mesečna cena bivanja je bila okoli 230 evrov, krščanske komune pa so brezplačne). Prvi mesec je bil pekel na zemlji, saj sem imel hudo abstinenčno krizo. Beda, ki sem jo izžareval, ko sem kriziral, je bila pomilujoča. Dva tedna nisem zatisnil očesa, čeprav sem neprostoovoljno hodil na tako imenovane balade. To so 30-kilometrski sprehodi s polno bojno opremo (30 kg kamnov v nahrbtniku), ki naj bi te utrudili in bi lahko vsaj za kratek čas zaspal. Med krizo je to resnično hud napor in meni ni prida pomagalo, čeprav sem bil tako utrujen, da sta me morala odgovorna zadnjih 5 km dobesedno vleči za sabo, ker enostavno nisem mogel hoditi. Koka, hors in metadon so naredili svoje. Trpljenje bi lahko primerjal z mesečnim dopustom v peklu. Ko sem se znebil simptomov krize, sem bil poln zanosa, da bi zopet zaživel življenje, ki pritiče človeku. Ves navdihnjen sem delal tudi v dežju, skrbel sem za novince (sewerage) in bil nasploh resničen vzor človeštvu. Zmotno je mišljenje, da so narkomani pizde. Pizde se že rodijo take, po drugi strani pa je res, da te situacija in trenutna potreba po drogi pahneta v dejanje, na katero drugače ne bi niti pomislil. Greh ni nedotakljiv niti za »normalne« osebe. Po treh mesecih nisem bil več »gušter«, pridobil sem si zaupanje terapevtov in bil zadovoljen s svojim stanjem zavesti.

Minister za zdravje

Z UVEDBO UNIVERZALNEGA TEMELJNEGA DOHODKA BI DEMARGINALIZIRALI VELIK DEL LJUDI

INTERVJU S SREČOM DRAGOŠEM

Kaj se od 90. let dalje dogaja pri nas s socialno politiko in kaj v obdobju tako imenovane krize?

Prva beseda, ki mi pade na pamet, je, da se ne dogaja nič. Že pred 90., v socializmu, je bila socialna politika poslednja politika države, sistemsko razgrajena, razvojenela pod drugimi politikami, tako rekoč ukinjena kot samostojno področje države naj bi delovala skozi druge politike, ekonomsko, izobraževalno, kulturno ... Skozi druge politike naj bi se skrbelo za tiste, ki nimajo dovolj denarja, zaradi tega naj ne bi potrebovali neke ožje socialne politike. Ta trend se je skozi 90. le še poglobljaj, ni bilo skrbi za celovito socialno politiko v ednini. Mnogo je potem pomenila vse, od šolskih malic do regresov, borčevskih penzij, pod to so štel različne takšne in drugačne ukrepe, tudi tiste, ki niso bili socialni, na primer dodatek za veliko družino, ki se vztrajno prikazuje kot socialni ukrep, čeprav to ni. Od 90. let do danes ne najdemo akterjev, ki bi se zavzemali za enotno socialno politiko.

Kdo bi lahko bili akterji enotne socialne politike?

Minister za delo, po funkciji naj bi bil tudi za socialno politiko, ampak že po imenu sodeč je najprej za delo, družino in šele potem za socialne zadeve. Dr. Svetlik funkcionira kot pogajalec za delovna razmerja, tu ima močne nasprotujoče si pakte, sindikate, tudi delodajalce, med katerimi mora balansirati; zagovornikov ljudi brez pravic, margine, pa ni. Ni moči za spremembe, ni velikih močnih povezav in organizacij, dokler se zadeve zares ne zaostrijo. Da se zares zaostrijo, pomeni, da začne družba razpadati, tedaj pa to opazijo tudi tisti, ki niso v revščini. Do tja seveda še nekaj manjka. Dokler imamo 11, 12 odstotkov ljudi v revščini, se to pri vseh politikah od leve do desne vztrajno prikazuje kot nekaj dobrega. Sicer smo malo pod evropskim povprečjem, a zadevo bi morali obrniti in reči, 11 odstotkov je še rešljivo, če vso pozornost usmerimo v to, pri 40 odstotkih pa problem revščine ni več rešljiv z nobeno, tudi s socialno politiko ne. Pojavlja se že kultura revščine, to pomeni, da je položaj nekaterih medgeneracijsko zabetoniran in ni več rešljiv s socialnimi transferji. To, da se ljudje ne morejo spraviti iz revščine, da se pojavlja intergeneracijska revščina, je nekaj najslabšega, kar se lahko zgodi, tudi če bi imeli statistično stopnjo revščine nižjo, pod 10 odstotki. Slovenija še

nikoli ni bila tako bogata, kot je danes, kljub krizi, a imamo dobro desetino prebivalstva v absolutni revščini. Samo ta podatek je zgovoren v smislu, da problem ni v pomanjkanju, gre za prerazdelitev.

Kakšne učinke na družbo ima utemeljevanje socialne vključenosti zgolj na zaposlenosti?

V kapitalističnem sistemu to, da je dela dovolj, ni nikoli veljalo in velja čedalje manj. Kapitalizem pripomore edino k povečevanju dobičkov in razvoju tehnologije, na drugih področjih pa je skrajno uničujoč. To pomeni, da če ga ne brzdamo z državnimi ukrepi, če nimamo države, nam družba razpade, vključno z ekologijo. Plačano delo nasploh, posebej polna zaposlitev, ni več družbeni integrator. Klasična ekonomija temelji na predpostavki plime, namreč da ko se bo plima dvignila, se bodo premaknili tudi vsi naselili čolni. Kar ni res. Vseeno pa MDDSZ dela le na tem, preigrava klasično metaforo »vsi v istem čolnu«, torej ko bo šel BDP navzgor, bomo imeli vsi nekaj od tega. Ne le da to ni res, to nikoli ni bilo res. Amerika je dober primer, najbolj ekstremen, tam so najbolj spodnji sloji vedno izgubljali, ko je bilo gospodarstvo v razcvetu in ko je bilo v recesiji.

Zastavlja se vprašanje, kaj narediti.

Nekateri so za socialno ekonomijo, pobude, ki so sicer dobre, a celotnega sistema ne morejo spremeniti, nekateri predlagajo tudi, da bi polna delovna mesta delili z nezaposlenimi. Koristen razmislek, toda ni dovolj. Na ta način ne morete spremeniti gospodarstva, ki temelji na dobičku. S tem ne navijam za zrušitev gospodarskega sistema, dokler nimamo resnih alternativ, in teh zaenkrat še nimamo. Ena rešitev je, da se ne igramo več z nižanjem socialnih transferjev. Ta igra nižanja socialnih transferjev je zelo nevarna, Evropa jo je uvozila iz Amerike in mi iz Evrope, dandanes se ji reče »omogočajoča socialna država«. Socialna država temelji na tem, da mora država zagotoviti državljanom preživetje, saj je to tudi formalno ena od osnovnih človekovih pravic. In država s transferji zagotovi življenjski minimum. Ta pravica se je začela brezbrizno krčiti. Osnovna denarna pomoč za ljudi, ki nimajo dela in denarja za preživetje, je po novi zakonodaji 288 evrov, obstoječi življenjski stroški, prag preživetja, pa je med 900 in 1000 evri za posameznika, to je izračun za letos. Ta razcep je zelo velik. Pod tem pragom preživetja je celo pred

foto: Ziga Rapa

dvema letoma izbrana plača za polno zaposlitev, 562 evrov. Omogočajoča socialna država temelji na kritiki obstoječe socialne države z izgovorom, da ljudem ne daš le socialne pomoči, ampak jih motiviraš, da se aktivirajo. To, da naj bi ljudi s pogojevanjem motivirali, je nova državna ideologija, ki pa se, zanimivo, nanaša le na marginalne kategorije, pri menedžerjih pa odpove. Rešitev vidim še v univerzalnem temeljnem dohodku (UTD). Ne ker bi bila najboljša, ampak ker drugih ni. UTD je ideja, da se zajamčeni dohodek postavi čim bližje pragu revščine, da se pravica do tega dohodka jamči vsem prebivalcem brez izjeme. S tem bi preprečili barantanje s socialnimi transferji, do katerih so upravičeni tisti, ki nimajo sredstev za življenje. Z uvedbo UTD bi demarginalizirali velik del ljudi. Potem so vsi ostali problemi zelo lahko rešljivi. Če v državi ni absolutne revščine, potem tudi vse ostale napake, ki jih prinaša kapitalizem (npr. tajkuni), ne uničujejo družbe.

Lahko pri nas računamo na uvedbo UTD?

Pri UTD je finančni problem najmanjši, pravzaprav nikakršen. Če bi hoteli vsem državljanom zagotoviti pravico do preživetja, potem gre za relativno male vsote. Kajti ideja UTD je v povišanju prejemkov samo tistim, ki so pod pragom preživetja, vsem drugim, ki imamo plače in smo nad pragom preživetja, pa ničesar ne dodate in ne vzamete. Razliko med obstoječimi, prenizkimi socialnimi pomočmi pomnožite s prejemniki obstoječih transferjev, potrebujete okrog 150 milijonov evrov letno. To je malenkost manj, kot je vsota, ki jo država izgubi zaradi gospodarskega kriminala v manj kot pol leta (podatek sindikata). So še drugi pozitivni učinki UTD, na primer na gospodarstvo, odprava nevrednih služb, kjer morajo ljudje delati za plačo, ki je nižja od praga preživetja. UTD bi bil najmehkejši način prerazdelitve.

S Srečo sva se pogovarjala Špela Razpotnik in Aleš Čelikovič

NEK AJ

cestnih

KARJOLE TABLET

Utrinki vsakdana, s tableti ali brez. Vsi jih imamo radi, rumene, zelene, rjave, rdeče, bele. Poješ, se usedeš, počakaš in stvar deluje ali pa tudi ne. Predpiše jih zdravnik ali pa tudi ne. Vedno manj verjamemo in zaupamo drug drugemu, tudi zdravnikom. Ampak od tablet pa pričakujemo čudeže. Pilule so naše upanje, pojemo jih na tone. Privoščim si kavico in tableto in se počutim bolje, kot če bi spil dve pivi. Pa še cenejše je. Pivo je piyo. Deluje podobno tudi, če je od različnih proizvajalcev. Tablete pa učinkujejo zelo različno. Srečal sem znanca, ki pije pivo, in sicer veliko piva. Bil je razočaran, melanholično apatičen. Pije pivo in se počuti slabo, ampak pije še kar naprej in se počuti slabo. Pije pivo. Povabil me je na kavo, toda pogovarjala sva se bore malo. On na pivu, jaz na kavi. Karkoli sem povedal, je rekel, da to že ve ali pa ga ne zanima. Kaj naj potem? Druženja je bilo hitro konec in sem šel.

Kavica

DRUŽINA

Družina, dragi farani, je osnovna celica človeške družbe. O tem ni dvoma. Vendar obstajajo tudi živalske družine, pogledjte, celo dva ptička se vzameta, imata otroke, jih skupaj hranita in učita letenja. Par divjih rac, žerjavov in grlic pa ostane skupaj tudi potem, ko spravi od hiše generacije mladih. Ljudje imamo torej lep zgled v naravi. Iz nje se lahko naučimo veliko dobrega. Pri kokoših, denimo, vidimo mater, ki najde zrno v pesku, vendar ga ne poje, marveč s ko-ko-ko-ko pokliče piščančke, ti pa

prihitijo in zrno pojedjo. Razen če jih ne prehitijo petelin. On, veste, kot bi bil tujec na dvorišču, samo sebi išče hrano. In marsikateri moški med ljudmi se rajši zgleduje po njem kot po kokli. Kot tudi marsikatera človeška mati, povejmo po pravici. Le da to ni pravilno. Ni. Še toliko bolj zato ne, ker ljudje ravnamo zavestno. Vemo, kaj ni prav, toda vseeno grešimo. Zakaj tako?

Nekateri pravijo, da je človek pri svojem nastanku dobil neko napako v gene. Da je že Adam dobil klice slabega vase. Ni res! Česa takega preprosto ne smemo misliti. Ker si v tem primeru mislimo nekaj slabega o našem Stvarniku, to pa bog ne daj! Ampak kača je kriva, kača, ki je ušla za Adamom in Evo z Vrta! Kača je šla z njima in dela še kar naprej zmedo in škodo v človekovi duši. In kot je očitno videti, brklja tudi po celicah naših, po krvi, po kromosomih, o obstoju katerih nekoč nismo nič vedeli, pa vendarle so, ter tako škodi tudi telesu našemu. Ampak to je znana stvar. Hudič je na svetu in zlo z njim. In zakaj Bog to dopušča? Zato ker nas hoče spoznati, in samo v težki situaciji se vsakdo izkaže, kakšen je. Ali je zmožen dobrote ali pa se pridruži zlu in postane Satanov sluga. Vendar sem o tem razmišljal in zdaj povem tole: naj si kdo od teh grešnikov še tako predstavlja in domišlja, da je kot slab človek v varstvu Hudičevem tudi po smrti in da se po smrti ne bo cvrl, marveč bo sedel za mizo in se mastil skupaj s peklenščki, tam eni pa, ki so v življenju samo nekaj malega ukradli, da mu bodo delali veter s pahljačo, ta se globoko moti! Povem vam, po smrti bo največji grešnik najhujše trpel! Vrag ne pozna brata! Vrag je res od hudirja! Ne pozna nobenih principov, niti najbolj enostavnih, češ, ti meni, jaz tebi, vrana vrani očesa ne kljuva in tako naprej. In sploh je vse pod višjo komando, da ne boste mislili. Če ne bi bilo, Bog ne bi poslal Sina svojega na svet, da bo za zgled, da služi v živo ljudem na znanje in ravnanje! In kakšen je bil ta sin? Zadnjič so eni naredili njegov horoskop glede na lego planetov in Lune in znakov zodiaka v tistem času in na tisti dan. In kaj se je izkazalo? Vse perfektno! Vse uravnoteženo! Vse idealno! Človek za pet! Je pa eno vprašanje, ki me muči. Zakaj se ni poročil in ni imel svoje družine in otrok? S tem bi vendar dal ljudem najlepšo lekcijo. Še lepšo pa, če bi z ženo zdržal do konca, ni res? No, zdaj vam bom jaz povedal,

pa naj me dajo magari na ražerj kot svetega Lovrenca. Zato, dragi farani, se Jezus ni poročil, ker je zakon najhujša preizkušnja od vseh in ker je takole pregarban in na križ razpet vseeno bolj slikovito izgledal, kakor če bi dal družinsko življenje skozi. In je tako torej Jezus, povem vam, opravil stvar na pol! In če se zdaj vprašate, ali ne bi bilo tega mogoče kako popraviti, vam povem, da grem s tem trenutkom definitivno dol z leče in me ne boste več videli v tej vlogi. Kmalu bom očka, veste, pa bo treba za družino skrbeti. In tudi časa nimam več. Štacune, kot veste, zapirajo ob osmih, mene je pa Klementina prosila, ali lahko kupim otroški puder in paket pampers hlačk. No, pa adijo!

Zoran Hočevar

KO NE VEŠ, KAM SPADAŠ

Vse lepo in prav, so vzponi in padci, vendar pa si najbolj zmeden, ko ne veš več, v kateri družbeni sloj spadaš! Doma ti najbližji, ki bi jim moral najbolj zaupati, dajo vedeti, da si prepuščen samemu sebi kakor pes s tremi meseci, če te že kdo slučajno povoha, pa se te usmili in ti pomaga. Ampak v tem primeru si posvojenec in speč dolgo traja, da postaneš dovolj odrasel, da se sprehodiš po poti, ki ti je zapisana. Vendar pa, če ti ni prej nihče razsvetlil te poti, venomer tavaš v temi in si več na tleh, kakor na nogah. Ta pot ima namreč ogromno ovir, ob katere se spotikaš. Govorim iz lastnih izkušenj, saj sem dal v teh letih skozi toliko, kot le malokdo. Naj vam povem svojo zgodbo! Odraščal sem v reji na Lipoglavu in bil pri rejnikih celih deset let. Nato me je prišla iskat mama, ki me je imela pri sebi polnih pet let. Potem pa sem ubral svojo, drugo pot. To pomeni, da se že od šestnajstega, sedemnajstega leta potikam in iščem družbo, kjer bi me sprejeli in kamor bi spadal. Medtem sem bil tudi poročen in poln denarja. Ampak vse, kar sem dosegel, sem dosegel kot samouk. Samorastnik, pravzaprav. Imam to srečo, da hitro dojemam in se hitro učim, na napakah, seveda. Če želite slišati še kaj več o tem, pa berite Kralje, ne bo vam žal!

Igor X

POPOTNIK

Potujem.
Popotnik sem.
Potujem
po straneh neba,
po straneh sveta
in grem.

Ustavim se za hip,
za en bežen trenutek.

Nimam časa,
ker jaz sem
popotnik
sveta in morja.

Iva Tisa

ANEKDOTE IZ PRODAJE

MOŽJE V MODREM

Na svojem stalnem mestu pred neko trgovino v miru prodajam časopis, ko mimo na kolesu prinese naše vrle može v modrem. Ustavita se pri meni in me legitimirata. Pokažem osebno in seveda gospod policist takoj opazi, da mi je potekla njena veljavnost. Takoj se lotim razlage, da sem se že fotografiral, zdaj pa počasi zbiram denar za nov osebni dokument.

Policist se nasmeji in pomigne svojemu kolegu: »Veš kaj, prijatelj, kaj ko bi mu pomagala?« Drugi policist pokima in od vsakega dobim en evro. Preden odideta, še doda: »Pa le glej, da bo res za osebno in da te ne bom slučajno čez kak mesec zopet ustavil, pa boš še vedno brez dokumenta, ok?!!«

Perice

POHVALE KRALJEM

Ko sem prišla živeti v Ljubljano, sem čez čas izvedela, da obstajate. Najprej sva s partnerjem prišla v zdaj naše prostore oziroma v skupni dnevni prostor in šele čez čas nama je znanec zaupal, da tudi midva lahko prodajava

Kralje. Seveda sva se odločila za to, saj nama je to prišlo zelo prav. Meni prodaja na alicah ni šla ne vem kako od rok, sem pa imela dovolj za preživetje, kar zelo cenim. Ker sem bila takrat še na socialni podpori in plačujem najemnino, sva težko shajala čez mesec. Saj vsi vemo, kakšni časi so, tako da celo tisti, ki delajo, težko povežejo konec meseca z začetkom naslednjega. Da niti ne omenjam tistih, ki so na socialni podpori. Zato vsem strokovnim delavcem iskrena hvala, ker ste mi pomagali v stiski.

ŽALOŠTNO, TODA RESNIČNO
Zato pa po drugi strani ne razumem, zakaj nekateri prodajalci med prodajo silite v mimoidoče. To res ni lepo in vsi tisti, ki to delate, se malce zamislite, naj vam ne bo vseeno! Z grdim ravnanjem ne dosežete nič, povrhu pa zaprete pot poleg sebi še ostalim prodajalcem Kraljev, kar pa je žalostno! Razmislite malo, kako bi bilo, če sploh ne bi imeli možnosti prodaje. To sem zapisala zato, ker so mi mnogi kupci jamrali. Za primer: gospa pristopi in vzame iz denarnice dva evra, potem mi pa reče: »Pa mi boste dali časopis?« »Seveda, gospa, zakaj pa ne?« ji odvrnem. In potem mi zaupa, da je zadnjič nekomu dala denar, on pa njej ni dal časopisa, temveč je kar odšel! Uf, me je pogrelo, prav žalostna sem bila ob tej zgodbi. Malo sva še poklepatali in si zaželeli vsa srečo, potem pa šli vsaka svojo pot. Seveda sem ji svetovala, naj se v primeru, če se ji kaj takšnega še zgodi, pritoži na Kralje in pove številko prodajalca/ke, da bodo delavci lahko ukrepali.

Tanč

VRAČILO DROBIŽA

Med prodajo pred Hoferjem, ko sem bila že precej izčrpana, stopi do mene fant srednjih let in mi reče: »Jaz bi pa enega vzela.« »Seveda!« mu odvrnem. Izročim mu Kralja, nakar me vpraša: »A imate evro za vrniti?«

»Imam.«

Res mi ga vrnem, in to je tudi vse. Drug drugemu zaželiva lep preostanek dneva.

Tanč

NIKOLI NE VEŠ

Medtem ko sem prodajala Kralje pred BTC, je šla mimo starejša ženska in v denarnico pospravljala drobiž. Seveda ji je pri tem uspelo večino drobiža raztrositi po tleh. Priskočila sem ji na pomoč in pobrala kovančke. Stegnila sem roko, da bi ji dala njen drobiž, gospa pa je zamahnila z roko in rekla:

»Ah, kar imej.«

Potem pa si je premislila in rekla:

»Veš kaj, evro bom pa kar nazaj vzela, nikoli ne veš, kdaj ga bom rabila.«

Kako mi je ostalo le nekaj bakrenih kovancev. Seveda pa je to še vedno bolje kot nič, a ne?!

Anistella

RESNIČNA 46

Med prodajo Kraljev ulice se mi je zgodilo nekaj, kar me je kar malo stisnilo pri srcu. K meni pristopi stranka in mi napove, da ne bo več podpirala brezdomstva in da tudi ne bo od mene kupila Kralja. Začuden osem jo pogledal in jo vprašal: »Ja, kaj se je pa zgodilo? Najprej je rekla, da mi ne bo odgovorila, po mojem prepričevanju pa mi je priznala, da ji je eden od brezdomcev med prodajo odnesel denarnico skupaj z dokumenti. Začuden sem bil. Vem, da se to dogaja. Seveda sem ji rekel, da jaz nimam s tem nič, da so nekateri takšni in tudi nasilni, ker pač potrebujejo denar za prepovedane substance. Povedala mi je še, da ko mene ni bilo v Laguni, je dala enemu fantu dva evra, on pa ji ni dal Kralja, temveč ji je rekel, da zbira denar le za hrano. Zato se je odločila, da ne bo več kupovala Kraljev.

Roman

Dogodki:

Z LJUBLJANE NA DUNAJ

Foto: Aleš

Prvomajski popotniški utrinek

Sva se odpravila dva popotnika z ruzaki na ramenih, hop na vlak, s trebuhom za kruhom. No, ne ravno za kruhom, ampak za nagrado. Stara roba, nova raba, posredovalnica rabljenih predmetov, se je namreč umestila med nominirane projekte za nagrade organizacije SozialMarie, ki podpira inovativne socialne projekte. Med skupno 266 prijavami smo se uvrstili med 31

nominiranih projektov. Nagrade na koncu nismo dobili, lačna pa kljub temu nisva ostala, saj sva si prislužila vsaj eno večerjo. Zjutraj pa pregrešno draga kavica na Karlstrasse, nekaj spominkov za domov, na tramvaj, podzemno, na vlak in via Ljubljana. Če se že ni plačalo, se je pa vsaj splačalo.

Luna in Aleš

014
KRALJI
ULICE

OTVORITEV SKLADIŠČA

V petek 13. 5. 2011 smo v spodnji Šiški nasproti Stare cerkve odprli naše novo skladišče. Prišlo je veliko ljudi, med njimi tudi naše redne stranke, ki so nakupile kar nekaj dragocenosti iz naše zakladnice. Po takem nakupovanju se prileže tudi kakšna srečka in pa seveda hrana, ki je bila okusna. Ob tej priložnosti bi pohvalila tudi lepo tortico iz slaščičarne v Rožni dolini. Še najboljše pa je bilo lepo sončno vreme. Zahvalili bi se tudi vsem sponzorjem, ki so z donacijo sredstev pomagali pri uspešni realizaciji samega dogodka. Lepo se zahvaljujemo mesariji Promes, za donacijo mesa, slaščičarni Galerija Grad za izjemno zanimivo in zelo dobro torto, slaščičarni Mihalek za slastne kolačke, Mercatorju za donacijo izdelkov in KD fundaciji za sredstva za nakup sprejev, da smo z grafiti okrasili zunanost skladišča. Hvala tudi športnemu baru Lepa žoga, da so nam posodili velik žar za peko in seveda gasilcem, ki so nam posodili mize.

Anica Kozjek

Foto: Nejc Trpin

PRIPRAVE NA SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO ZA BREZDOMCE V CELJU

Foto: arhiv Zvezda Socio

7. in 8. 4. 2011 se je zbrala slovenska reprezentanca brezdomcev na prvih pripravah za SP v Franciji. Bili smo povabljeni na turnir, ki je potekal v Celju. Selektor Igor Zupančič je povabil enajst fantov, ki se pripravljajo za SP, to pa bo potekalo v Parizu od 21. do 28. 8. 2011. Dogovorili smo se, da se dobimo okoli desetih zjutraj v Celju pred srednjo šolo. Takoj ko smo prispeli tja, smo se predstavili drug drugemu, kajti nismo se še poznali. Vlogo predstavljanja je imel selektor Igor, ki nam je še povedal, da nam bo dal trenirke

in drese, ki nam jih je posodila Nogometna zveza Slovenije. Turnirja sta se udeležili tudi gospa Zdenka in gospa Suzana pa tudi ostalo strokovno vodstvo. Prvi dan smo imeli tekmo z župani, kar je bila tudi edina tekma ta dan. V celoti je bila zelo napeta in po nekaj minutah smo povedli z 1:0. Prvi gol za letošnjo reprezentanco sem dal seveda jaz, Darko. Na koncu je bil rezultat 4:2 za slovensko reprezentanco brezdomcev. Po tekmi smo šli na pijačo in na ogled mesta, potem pa smo se odpravili proti Celjski koči, kjer smo prespali. Večer je bil namenjen večerji in druženju. Igor nam je dal nasvet, naj ne bomo predolgo pokonci, saj nas naslednji dan čaka turnir, na katerem se bo zbralo osem ekip. Rečeno, storjeno. Ob 14.00 nas je čakala prva tekma, ekipe, ki so igrale na turnirju, pa so bile: župani, vojska, profesorji gimnazije, mestna občina ... Pred začetkom nas je nagovoril župan Mestne občine Celje. Odigrali smo štiri tekme, prvi dve z neodločenim rezultatom 1:1, zadnji dve pa smo izgubili z 0:1. Zadnja tekma je bila boj za peto mesto z vojsko. Na žalost smo tudi to izgubili s skromnim rezultatom 0:1. Kot vedno je sledila pogostitev, preden pa smo se odpravili vsak po svoje, smo se še malo družili. Nogometaši slovenske reprezentance smo se dobro ujeli, kar je spodbudna novica za našega selektorja.

Športni poročevalec Darko Gostan

OBISK KOFOED ŠOLE V KOPENHAGNU

Danci so že zelo zgodaj začeli ustanavljati društva, kot so Kralji ulice. Tradicija sega v leto 1928, ko je gospod Kofoed začel s svojo šolo v majhnem prostoru ob enem izmed kanalov v Københavnu. Ideja je padla na plodna tla in se začela premikati v pravo smer. Sledila je selitev v večje prostore (hm, sliši se nekam znano), potem v še večje, še večje ... in končno leta 1975 v velikansko staro tovarno.

In 2. maja sva z Bojanom odšla pogledat to »čudo«, kjer je več kot 3000 uporabnikov in 170 zaposlenih. Pridružili sta se nama še Nada z zavoda za zaposlovanje in Simona z Inštituta za socialno varstvo. Navdušil me je tako videz šole kot to, kar ponuja. Glavna ideja so različne delavnice, kjer lahko vsak najde kaj zase, saj jih je okoli 150, od izobraževalnih, kot so učenje danščine in tujih jezikov, računalništva ..., do kreativnih delavnic, ustvarjanje s keramiko, slikanje, glasbene delavnice, kjer se učijo igranja na različne instrumente, lahko tudi ustanovijo svojo skupino ... Zanimive so tudi produkcijske delavnice – tam izdelujejo lesene kovinske in izdelke, imajo celo avtomehanično delavnico. Ženske (in nekateri pogumni moški) se lahko učijo veščin friziranja kar v njihovem salonu, kjer so jim na voljo vsi pripomočki. Del delavnic se izvaja v glavni stavbi, del pa v hišicah ob šoli. Tako imajo svojo hišo Grenlandci, Eskimi, ki so prišli na Dansko in imajo kar precej težav zaradi različnosti v kulturi in stilu življenja nasploh. Na delavnico jih hodi 16, izdelujejo pa različne izdelke iz kože tjulnjeve in kanuje, kot so to delali njihovi predniki. Ogledali smo si njihove plašče, čevlje ter ostale umetnine, ki jih prodajajo na različnih sejmihi.

Zaposleni vse udeležence delavnic imenujejo študenti; ti lahko pridejo prostovoljno ali pa jih pošlje zavod za zaposlovanje. Za vsakega posebej naredijo individualni program, glede na to, kaj rad počne in kaj potrebuje za prihodnost, tako da vsak dobi urnik, kdaj bo obiskoval katero delavnico. Medtem ko nezaposleni čakajo na službo, osvajajo različne veščine, kar jim olajša življenje, pa še boljše volje in več pozitivne imajo zaradi

foto: Laura

druženja. Za vsak obisk delavnice so tudi plačani, vendar ne z danskimi kronami, temveč s prav posebno valuto, ki velja samo za šolo Kofoed – s tem denarjem pa lahko kaj pojejo v šolski menzi, na voljo jim je tudi pralnica. Nekateri ostanejo v šoli le kakšen mesec, nekateri pa tudi več let.

Šola izvaja tudi nastanitveno podporo, mi smo si ogledali eno izmed hiš za mlade, v kateri prebiva osem oseb, ves čas pa so pod budnim strogim očesom socialnega delavca. Pomagajo jim pri iskanju zaposlitve, v povprečju pa v hiši prebivajo eno leto in pol. Ogledali smo si tudi majhno naselje hiš, ki se imenujejo Freak houses for freak people, mislim, da vam že naslov pove dovolj. So zelo enostavne, ampak ponujajo streho nad glavo. V centru mesta pa smo si ogledali Basement, po naše klet, kjer brezdomnim nudijo oblačila, spalne vreče, dobijo pa lahko tudi kakršnekoli napotke o programih in ostale informacije, ki jih potrebujejo.

Danci imajo zelo sistematske in razgibane načine pomoči vsem, ki jo potrebujejo, tako da je bilo res vredno ogleda. Nove ideje in napotki za njihovo realiziranje pa so vedno dobrodošli.

Laura

PROJEKTI DAN NA SREDNJI ZDRAVSTVENI ŠOLI V POSTOJNI

Dne 12. 5. 2011, ob dnevu medicinskih sester, smo se Kralji ulice Janez, Andrej in Klavdija udeležili srečanja z dijaki srednje zdravstvene šole v Postojni. Namen srečanja je bil, da dijakom predstavimo delovanje našega društva ter z njimi podelimo kakšno življenjsko izkušnjo brezdomstva. Ob 9.45 smo se zbrali v razredu 2. letnika. Najprej sem na kratko predstavila naše društvo, takoj zatem pa smo si ogledali film Kralji ulice, ki je dijake zelo pritegnil. Razvila se je živahna diskusija, saj so imeli dijaki veliko vprašanj o brezdomstvu, predvsem pa so z zanimanjem prisluhnili Janezu in Andreju, ki sta iz prve roke z njimi podelila svojo izkušnjo z brezdomstvom. Profesorica jih je pozvala, naj se razdelijo v skupine in izdelajo plakat, predstavitev v power pointu in napišejo članek na to temo, ki ga bodo objavili v šolskem glasilu. Na koncu so predstavili vsak svoj izdelek in skupaj smo ga pokomentirali. Menim, da so bili zelo zadovoljni z izvedbo delavnice, saj so izrazili željo, da bi nas še kdaj povabili v goste.

Klavdija

foto: Klavdija Krapež

LJUBLJANSKA KOLESARSKA MREŽA JE TUDI NAŠA

016
KRALJI
ULICE

Kaj je lepšega na veliki petek kot šunka, jajca, potica, hren in druge dobrote na mizi, okoli nje pa družina. Res lepo, ampak to se dogaja samo enkrat letno. Ljubljanska kolesarska mreža, LKM, društvo za vzpodbujanje kolesarstva in trajnostnega prometa, je ta dan postavila za mejnik, začetek nekega procesa, ki ni bil demonstracija, temveč le način, da ljubljanski vladi (Molu) in Ljubljančanom pokaže in dokaže, kako ta malo poskrbi za številno populacijo ljudi, ki se jim reče **kolesarji**. Ta populacija je najbolj ogrožena vrsta udeležencev v prometu, ki se mora (izo)gibati (med) agresivnimi avti – tanki in dobro zavarovanimi pešci. V petek, 22. 4., smo se ob 16.00 zbrali na Prešercu z namenom, da z enourno počasno vožnjo v skladu z vsemi prometnimi pravili opozorimo na napake v prometni ureditvi (s poudarkom na kolesarjih) in nakažemo možne rešitve. Sodelovalo je vse živo, torej vse generacije od dojenčkov v kolesarskih prikolicah in čilih osemdesetletnikov, od navadnih kolesarjev in zagrizenih amaterjev. Skratka vsi, ki ljubijo kolesarjenje tudi v dežju, snegu ali pa v vročem soncu. V koloni, ki jo je vodil vodja LKM Gašper Žemva, smo naredili nekaj kilometrov po ulicah in križiščih nedaleč od centra ter se večkrat ustavili tam, kjer je Gašper nakazal nevarne točke (npr. nepovezanost kolesarskih stez, zlasti na Slovenski cesti, količki sredi kolesarske steze, bodoči Fabianijev most oz. krog in še marsikaj). Nazadnje smo na prehodu za pešce pri

glavni pošti zaprli promet za kratko dobo ene zelene luči na semaforju, pa se ni nihče od čakajočih voznikov razburjal – verjetno so nam dali prav. Vmes pa smo veselo zvončkljali še po Čopovi in šli do Prešerca, kjer naj bi se po kratkem nagovoru razšli. Tam pa je počilo. Eden izmed tam »dežurnih pivcev« je šel od enega do drugega, nerazločno je govoril in tolkel po naših zvončkih (verjetno mu je ob tem donelo po kepi, glavobol namreč), potem pa je hotel napasti še Gašperja. Umaknili smo se do Zlate ladjice, on pa je od policije dobil položnico.

Naj končam z izjavo: pravi kolesarji so posebna vrsta primatov, ki živijo s srcem za kolo in so s kolegi kolesarji, če že ne prijateljujejo, vsaj v duhu povezani. Hočem reči, da so se takoj sklepala nova poznanstva, prijateljstva in seveda so padale nove ideje v smislu **Ljubljana – mesto kolesa**.

Seveda pa ne morem mimo dejstva, da se tudi med kolesarji najdejo »perle«, ki vozijo na tvoji stezi v obratni smeri, v temi brez luči, brez zvonca, pijani ali pa so samo nesramni. Čeprav so kazni kar visoke, je policije na kolesih še vedno premalo. Na srečanju, ki sem ga omenil, smo se dogovorili za naslednji termin, 13. maja ob 16.00 na Prešercu. Namenili smo ga ogledu arhitekture Plečnikove Ljubljane, po tej poti pa nas je vodil g. podžupan Janez Koželj, ki je z umirjenostjo in modrostjo v nas vnesel duh Plečnika. V edukativni paket ekskurzije je sodilo Tromostovje, NUK, Moderna galerija,

foto: Nejc Trpin

cerkev sv. Jerneja, bolj poznana pod imenom Stara cerkev v Šiški, Žale in cerkev sv. Frančiška. Zagotovo sem kaj tudi pozabil omeniti. Bilo je nepozabno in na pedalih, imenitna kombinacija! Že naslednji dan, v soboto je bil organiziran Barjanski krog, pot po barju, ki se je končal s piknikom, 3. 6. pa bo organizirana krožna pot po Šiški. Vsi zavzeti in manj zavzeti kolesarji ste prisrčno vabljeni, da se nam pridružite! Več info na: <http://lkm.kolesarji.org/>

Arne

JAZ LJ

PLITVINA V DNU SRCA

SRCE JE ČAS TELESA IN NIKOLI NE NEHA,
LE KOGA POZABIMO IN TAKRAT ONEMIMO.
LE KDO SE BOJI PLITVINE? NIHČE.
V VSEH SUPERMARKETIH JE, NA PLOČNIKU, V SOSEDNJI
STAVBI ALI PRI NAS, NA DNU SRCA.
KO SE ZAVEMO, DA SMO ŽE IZGUBILI DEL VOJNE
UTRIPA IN PRHKOSTI SRCA, JE PLITVINA ŽE V NAS.

BARBARA JOZELJ

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

GREMO NAPREJ. DRUGIČ.

monika.buhancic@kraljiulice.org

Iz prejšnje številke Vam torej dolgujem ažurirane novice glede dnevnega centra za brezdomne na območju slovenske Istre. Dolg seveda vestno izpolnujem, vendar ko boste bralci to brali, bo DC dejansko že deloval. Kakorkoli že – dobili smo ga. Končno.

Občinski praznik Mestne občine Koper je 15. maj – v spomin na upor v Marezigah 15. maja 1921, ki je bil eden izmed prvih protifašističnih uporov v Evropi. In ravno na ta dan smo v prostorih MKSMC (Mladinski, kulturni, socialni in multimedijski center Koper) praznovali občinski praznik na edini način, kot znamo, in za nas edini smiselni način občinskega praznika in vse konotacije in pomena, ki ga ta praznik nosi, nudili smo pomoč občanom, slavili smo odprtje koprškega DC za brezdomne s krajšo kulturno prireditvijo. DC je bil fizično odprt in je torej začel delovati takoj naslednji dan, v **ponedeljek, 16. 5. 2011**, ob 8.30. Odprti bomo vsak delovnik od omenjene ure do 12h. V projektu bomo izvajali sledeče programe/aktivnosti/dejavnosti:

- omogočili tople napitke (kava, čaj),
- omogočili brezalkoholne napitke (sok, vitaminski napitek, voda),
- omogočili {donacije} zaužitje skromne hladne malice (sendvič, kruh, en dan stara peciva ...),
- omogočili {donacije} možnost kuhanja skromne tople malice (instant juha),
- omogočili shranjevanje osebne lastnine brezdomnih,
- brezdomnim naj bi bila dostopna vsa pomoč in pravilna napotitev v primeru, ko bodo potrebovali ureditev osebnih dokumentov, pisanje različnih vlog in prošenj (vloga za DSP na CSD, vloga za zaposlitev ...),
- brezdomnim bo omogočeno računalniško opismenjevanje,
- brezdomnim bo omogočen dostop do računalnika, interneta, elektronske pošte,
- brezdomnim bomo omogočili individualni pogovor o osebnih težavah,
- brezdomnim bomo omogočili skupinski pogovor o težavah, ki jih tarejo v medsebojnih odnosih in v odnosih v splošnem socialnem okolju,
- brezdomnim bo predstavljen projekt časopisa Kralji ulice in posledično omogočena tudi njegova prodaja, kar ima zelo dober vpliv na samopodobo brezdomnih, saj s tem pridobijo večjo samozavest in širijo svojo socialno mrežo ter tako lažje dostopajo tudi do ostalih stvari (denimo dela), ob vsem pa tudi na legalen način pridejo do lastnega denarja (zmanjša se moteče žicanje in beračenje),
- brezdomnim bo omogočeno aktivno sodelovanje pri ustvarjanju časopisa Kralji ulice (pisanje prispevkov, pesmi, risanje stripov/karikatur ...), ki je na koncu koledarskega leta tudi nagrajeno (denarna nagrada).

Vse to bi bila osnovna pomoč in zagonski program DC, skozi delo z brezdomnimi pa bi lahko ugotovili, kaj dodatnega potrebuje naša skupina brezdomnih oziroma česa si želijo. Sama sem namreč mnenja, da ne obstaja splošni recept, ampak je treba vsako skupino najprej dobro spoznati in se prilagoditi potrebam in željam članov. Neki program je lahko denimo v Mariboru zelo uspešen, v Kopru pa zanj ne bi bilo veliko zanimanja. Vodilo našega DC mora biti, da smo tu zaradi brezdomnih in nikakor ne obratno.

Te dni nas čaka kar precej dela in usklajevanja, vendar me tolaži dejstvo, da bo, ko boste bralci brali tokratno številko Kraljev ulice, DC v Kopru že »zalaufan«. »Poročili« so se torej DPZN Koper, katerega predsednik je Marko Breclj, društvo KaM, katerega predstavnik je Toni Bračnanov, in moja malenkost s Kraljev ulice. Na začetku bomo tako kot mnogi zanesenjaki pred nami delovali popolnoma na prostovoljni bazi. Upamo seveda na razumevanje občanov Kopra in okolice ter na njihovo pomoč in donacije. Tudi Vi lahko pomagate. Na zgornjem elektronskem naslovu lahko pridobite vse potrebne informacije. Vsekakor bo to poletje drugačno.

vaša Biba

foto: Biba

Prilagam tri kratke izjave triperesne deteljice koprskih legend med »cestno brezdomnimi«.

Riko: »Dnevni center za brezdomce ful rabimo. Dobimo pomoč na raznih koncih, ma nimamo svojega DC, v katerem bi si lahko v miru oddahnili in si poiskali pomoč, ki jo takrat pač rabimo. Končno. To lahko samo pozdravim. Vsak na tem svetu ima rad svoj kotiček, kamor pripada in kjer je njegov folk.«

Emil: »Ma, kaj jaz vem ... Če bo to neki prostor, kjer bom lahko med sebi enakimi, bo dobro. Samo da ne bo spet kakšna fora in bo čez dva tedna vsega konec.«

Bojan: »Vsaka malo večja vas ima DC, samo v Kopru ga nimamo. Nikamor ne spadamo. Odprtje se mi zdi dobra rešitev, saj velikokrat ne vem, kam naj se dam in kam lahko grem na pogovor ... ma tako na štiri oči kot s tabo, ne pa pri neki uradni, fini gospe.«

KRALJI ULICE NA ZVEZI BORCEV

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: Kakšno je celo ime organizacije?

Janez Stanovnik: Zveza borcev za vrednote NOB, saj dejanski udeleženci NOB hitro umirajo. Trenutno je v organizaciji še 17.000 živih udeležencev NOB, celotno članstvo pa ima 50.000 članov.

KU: Lahko opišete in naštejete načela in vrednote NOB in vaše organizacije?

Stanovnik: Prva vrednota je domoljubje, ker je bil upor slovenskega ljudstva prostovoljen. Druga vrednota, ki velja še posebno za današnji čas, je samozavest. Tu bi podčrtal Poljansko dolino in Dražgoše, kjer je mali slovenski narod zdržal borbo s številno in tehnično močnejšim sovražnikom. To je prelomno za slovensko zgodovino. V teh borbah Slovenci pokažemo, da nismo cankarjanski hlapi in si narodno samozavest za vedno vgradimo v značaj. Vojna za Slovenijo v 90. je posledica tega značaja. Tretja vrednota je tovarištvo, solidarnost, ki pa ga v sedanjih situacijah manjka. Manjka socialni dialog, da bi se uveljavljali interesi celega naroda. Četrta vrednota je hrabrost. Naj uporabim besede komandanta Staneta: hrabrost ni v tem, da te ni strah; hrabrost je v tem, da strah obvladaš. Cilj, ki ga želiš s tem doseči, pa mora biti višji in močnejši od osebnih naved, ki smo jo podedovali iz animalnega sveta. Peta vrednota je strpnost. Med NOB so sodelovali komunisti, kristjani in Sokoli (športniki). Liberalno misleči Sokoli so bili kar hrabrenica vojaških formacij. Naštevaje vrednot bi lahko še kar nadaljeval, ker je bil NOB nadaljevanje etičnega kodeksa civilizacije. Vsaka civilizacija pa stoji na treh stebrih: dobrega, resničnega in lepega. Za te stebre smo se borili.

KU: Kaj pa Josip Broz - Tito?

Stanovnik: V Titu ne smete gledati samo fizične osebe, Tito je predvsem simbol. V vsakem zgodovinskem prelomu dobi voditelj tega preloma karizmo in ta karizma je potem simbol boja. Čisto osebnost je treba ločiti od simbola in funkcije. Sicer pa je bil najbolj Tito tisti, ki je pozval na oboroženi upor in borbo tudi uspešno vodil. Sama borba je bila gverilska, diverzantska.

KU: Kakšni so bili začetki NOB?

Stanovnik: Najprej so bile ustanovljene vaške čete, sestavljene iz vaških fantov z orožjem, ki je ostalo od prve svetovne vojne. Imeli smo tudi Narodno zaščito. To so bili fantje, ki so v vojaških akcijah sodelovali samo občasno, sicer pa ostajali doma pri kmečkih opravilih. Šele 1942. leta, neposredno pred veliko ofenzivo, se je formirala prva brigada. To je bila Tomšičeva brigada. Kasneje zaradi združenih brigad (Gubčeva, Šerčerjeva in Tomšičeva) doživimo prvo veliko zmago v Jelenovem žlebu. Iz brigad smo ustvarjali divizije, iz divizij korpuse, tako da smo vojno končali z regularno urejeno armado. Med drugo svetovno vojno smo v borbi izgubili 40.000 borcev, ravno toliko pa nas je ostalo v osvobodilni vojski.

KU: Kakšna je bila razlika med italijansko in nemško vojsko po kapitulaciji Italije?

Stanovnik: Italijani so imeli strankarsko vojsko. To so bili črnosrajniki, ki so bili dobro izurjeni pa tudi dobri in hrabri borci. Razlika med njimi in regularnimi vojaki je bila očitna. Njihove regularne vojske Slovenci nikoli nismo cenili. Po drugi strani pa so Nemci imeli vojsko izredno dobro organizirano na mnogo skupin, vsaka je bila specializirana za določene vojaške operacije. Strateško so bili Nemci opremljeni veliko bolje od Italijanov. Nemška vojska je bila za nas trši oreh kot italijanska. Na vse to pa so imeli Nemci še obveščevalno službo, ki je bila tudi neprimerljivo boljša od italijanske. Z njimi smo po kapitulaciji Italije bili težke boje, še posebno na Primorskem in Štajerskem.

KU: Če se vrneva v sedanost ... Kako bo organizacija delovala, ko ne bo nobeden od borcev več živ?

Stanovnik: To nam je osnovni izziv. Povprečna starost v naši organizaciji je 74 let. Povprečna starost Slovencev je 42 let. Zaradi tega sem pred odbor kot osrednjo nalogo postavil pomlajevanje. Mladi nimajo

resnične predstave o NOB. Kar vedo, jim je ali zgodovina ali romantika. Sicer pa smo v sedanosti soočeni s povsem drugimi izzivi. Danes vprašanje fizične varnosti ni več aktualno, kot je bilo za časa Hitlerja v moji mladosti. So pa aktualna vprašanja okolja in atomske energije (Japonska), podhranjenosti (Afrika), ekonomske enakosti, energetike in socialnega dialoga. To so izzivi pred mladimi in našo organizacijo. Prenehati moramo razmišljati čedalje več in začeti razmišljati čedalje bolje. Pred človeštvom je obdobje humanističnih izzivov.

KU: Kaj pa trenutna slovenska politika, ki je kot nacionalni ekonomski program uvedla zategovanje pasov in kupovanje vstopnic za vlak z Nemčijo in Francijo?

Stanovnik: Obstoječi družbeni red se je rešil z masovno zadolžitvijo. Amerika je zadolžena bolj in več, kot je njena celoletna proizvodnja. Slovenci smo zadolženi trikrat manj kot Američani, pa imamo vseeno že težavo. Tako je tudi dolg del izziva za mlado generacijo, saj na vsakega državljanu EU pade 30.000 evrov dolga. Zato v sanje, da bi s socializmom pokopali kapitalizem, nimam več vere. Treba je izvršiti reformo gospodarstva in vanj vpeljati načela socialne enakosti, kjer je osnovni motor etika dela in ne samo profit. Družbo moramo narediti bolj humano – z malimi koraki do zvezd. S trenutno slovensko politiko nisem zadovoljen. Ko so se končno spomnili izdati podobo komandanta slovenske partizanske vojske na kovancu in bo ta obkrožila svet, se najde skupina falotov in začne širiti govorice, da je komandant Stane vojni zločinec. To je slovenska nesreča, da ne zmoremo razumeti, da so določene stvari nacionalni interes in kot take svetinja, ki se je ne sme dotikati. Tudi predsednik republike, ki je simbol slovenske suverenosti, mora biti svetinja, in vsaka aktivnost proti njemu sramota za cel narod. Sloveniji manjka državne zavesti oz. državne samozavesti, da država ne pomeni samo policijo in davkarijo, ampak da pomeni čast, državljanstvo in ponos ...

KU: Narodno zavest ...

Stanovnik: Narodno zavest, tako je! To mora mlada generacija najbolj dojeti.

KU: Najbolj črno luč mečejo na NOB povojni poboji?!

Stanovnik: Zveza borcev je povojno pobijanje že večkrat obsodila. To dejanje je bilo v popolnem neskladju s partizanskim zakonom in vrednotami NOB. Vendar pa je vojna rodila ogromno željo po maščevanju, saj so nekateri v njej izgubili prav vse bližnje in vse potomstvo. Likvidacije so se vršile v okviru jugoslovanske vojske in Udbe.

KU: Če je predsednik republike svetinja, kaj je predsednik vlade?

Stanovnik: Predsednik vlade je izvršna oblast in kot tak lahko izpostavljen kritiki in obravnavanju (kot) slehernika.

KU: Česa se moramo Slovenci osvoboditi?

Stanovnik: Zadrčnosti, saj enotnosti ne bomo dosegli z naštevanjem grehov. V Zvezi borcev o preteklosti razmišljamo kritično in ravno zato ne odobravamo povojnih pobojev.

KU: Ker si spet omenil poboje, me zanima, zakaj ni imel nihče nič proti njim takrat, ko so se dejansko vršili?

Stanovnik: Hahaha, pogled človeško. Obstaja stvar, ki se ji reče strah.

KU: Trenutna vlada je na polovici mandata. Kako naprej?

Stanovnik: Ena stvar je sigurna! Slovenijo ne morejo in ne smejo voditi ljudje, ki niso moralno čisti. Janša ni moralno čist! Miran Potrč pa je čist kot solza. V funkciji države moraš biti svetnik. Na žalost pa velja, da je politika kurba in strinjam se, da rabi prenovu – mlado, svežo kri.

KU: Kako je bilo z brezdomstvom med drugo svetovno vojno?

Stanovnik: Požganih je bilo veliko vasi, zato smo imeli civilne tabore npr. pod Snežnikom. V njih so bili otroci, starci in ženske. Brez hrane, vode, sanitarij .... dovolj vprašanj!

KU: OK, hvala za intervju.

Peter Pitambar Pangerc

NAREDIMO KORAKE SKUPAJ!- 4. POROČILO URBANIH BRAZD

Že ko sem bila mladostnica, sem razmišljala, kako pomagati ljudem, ki se znajdejo v stiskah. Zakaj »pomagati«? Ta beseda mi je zmeraj imela neki negativni prizvok za delo, o katerem sem najprej sanjala in ga kasneje, na fakulteti za socialno delo, tudi natančneje začrtala. Moja izbira poklicne poti je vedno vsebovala sodelovanje z ljudmi.

Pomoč ljudem večinoma skriva v sebi nekakšno razmerje – med tistim, ki je šibek ali podrejen, in nekom, ki ima moč v svojih rokah. Ves čas me je vodil lasten moto – ljudi je treba slišati, ne le poslušati. V svojem delu sem vedno sledila prepričanju, da smo vsi najprej ljudje in da moje poslanstvo nikakor ni, da bi ljudem pokazala, da sem nekaj več, temveč da smo vsi skupaj del enega planeta, ki nam narekuje, kaj je zaželeno in kaj ne, ter da je edini način za rešitev stisk in težav, v katerih se znajde vsak izmed nas, sodelovanje in solidarnost med nami. Žal sem se ne glede na moj moto in prepričanje zaradi lastnega preživetja vedno znova zaposlila v institucijah, kjer sem bila med sodelavci zmeraj črna ovca. Tako je bilo vse dokler nisem sprejela odločitve, da stopim na samostojno pot, kjer lahko delam z ljudmi po svojih prepričanjih in na način, ki je blizu tako meni kot tudi njim. Zaradi podobnih prepričanj mi je sodelovanje ponudila dr. Marta Gregorčič, vodja programskega sklopa Urbanih brazd, ki deluje v okviru Evropske prestolnice kulture – Maribor 2012. Tukaj sem spoznala somišljenike, ki vedo, da je premalo ponuditi vnaprej pripravljene programe, v katere se nato »stlači« ljudi, ampak da je dejansko najpomembnejše, da najprej vprašamo ljudi, kaj sploh potrebujejo oz. kaj je tisto, kar si želijo. Primer dobre prakse pri nas, v Sloveniji, je društvo Kralji ulice, ki vsak dan znova daje ljudem tisto, kar oni potrebujejo. Novo spoznanje je bilo tudi tesno sodelovanje z omenjenim društvom, s katerim smo v Mariboru pripravili stojnico z naslovom Stara roba – nova raba. Dan, ki smo ga skupaj preživeli, je bil zame nekaj posebnega. Kljub radovednim pogledom proti naši stojnici se je izkazalo, da ljudje v Mariboru ne poznajo širšega pojma brezdomstva. Verjamem, da je bil s tem narejen prvi korak k razbijanju stereotipov v mariborski lokalni skupnosti in da ob našem naslednjem sodelovanju z društvom Kralji ulice dosežemo več, zrahljamo zidove in odpremo prostor, kjer ne bo razlik med brezdomnimi in »ostalimi«.

Terensko delo v lokalni skupnosti v okviru programskega sklopa Urbanih brazd je pokazalo, da ima vsak brezdomni svojo specifično življenjsko zgodbo, ki ga je pripeljala do situacije, v kateri je. Prvo življenjsko zgodbo brezdomnega sem spoznala v okviru praktičnih vaj svoje študentske poti. Imeli smo nalogo, da opravimo intervju z brezdomcem. Moja prva misel je bila: Kako se jim približati ... ali je dovolj, da povem, kdo sem in kaj potrebujem? Odločila sem se, da stopim v park in poskusim. Bila sem pozitivno presenečena. Morala sem izbrati, s kom želim opraviti intervju, saj so bili vsi za. Najbolj me je pritegnil gospod z dolgo sivo-belo brado in nasmejanih očih. Prosila sem ga, da mi pove karkoli, kar je pripravljen podeliti z menoj. Dovolite mi, da na kratko opišem njegovo zgodbo, ki je v meni podrla stereotipe in lažna prepričanja, o katerih zdaj govorim vam. Vse se je začelo z njegovimi dolgimi službenimi potovanji na tovorni ladji. Potovanja so včasih trajala več let, preden so imeli možnost obiskati svojo družino. »Imel sem sina in ženo,« pove, »po 20 letih nimam nikogar več. Vedno znova, ko sem prihajal domov, smo se vedno manj poznali ... Sin je odrasčal, z ženo nisva več našla ničesar skupnega. Potem se je zgodilo, naenkrat sem ostal popolnoma sam. Žena je zahtevala ločitev in zaradi

mojih službenih poti sem izgubil stike tudi s sinom. Vse, kar sva imela, so bila pisma, ki niso dala tega, kar sem želel. Nisem več imel doma. Hišo, ki sem jo zgradil, je po ločitvi dobila žena, pa saj upam, da bo kdaj sinova. Brezdomec sem, ker sem želel za svojo družino nekaj več. Zdaj nisem več nič. Zaradi starosti in zdravstvenega stanja nisem več zmožen delati na ladji.« Končal je s stavkom: »Vedno sem bil mornar in zdaj iščem svoje morje. Jaz moram biti zunaj, saj nisem navajen štirih sten, in tukaj vsak večer plujemo drugam.«

Ta zgodba je ena izmed mnogih, ki nam lahko predstavijo brezdomstvo ali pa morda le brezizhodne položaje ljudi, ki se znajdejo na robu. Morda na brezdomne ne bi gledali tako, kot gledamo, če bi se vprašali, ali smo lahko že jutri tudi mi na njihovem mestu. Zmotno je prepričanje oziroma gojimo stereotipe o brezdomnih, da so se odločili svoje življenje preživeti na ulici in da je to njihova izbira. V sodobni družbi, v kateri živimo, je namreč stopnja negotovosti in varnosti vsak dan znova vprašljiva. Popolnoma vsak izmed nas se lahko vpraša, ali bo jutri še imel zaposlitev oziroma delo, s katerim bo poravnal osnovne življenjske stroške, ali pa bo preprosto brez svoje krivde deložiran, bo pristal v bivalnih enotah ali celo na cesti, pokrit s časopisnim papirjem. Za določene skupine, ki se jih uvršča v širšo brezdomnost, sploh ne vemo, kje so. Samo predstavljajte si, da oče in mama šoloobveznih otrok ostaneta brez službe. Institucije bi mamo skupaj z otroki verjetno namestile v materinski dom, očeta pa v bivalne enote Karitasa ali v zavetišče za brezdomne. Ali ste torej prepričani, da ne morete postati brezdomni? Žal niti vsak mladi, ki je nameščen v institucijah za mlade (dijaški domovi, zavodi, krizni centri za mlade, mladinski domovi), ne ve, kam bo šel po dopolnjenem osemnajstem letu. In mladih brezdomnih imamo pri nas vedno več. Zakaj brezdomni mladi? Po končani namestitvi imajo možnost vrnitve domov, kjer so doživljali različne oblike nasilja, ali pa da si poiščejo lastno najemniško stanovanje. Ampak kako? Nimajo sredstev za preživetje, nimajo osnovnih informacij o svoji pravicah in nimajo nikogar, ki bi jim pomagal narediti prve korake. Vem, ker so se obračali name. S samo eno plastično vrečko osnovnih stvari so prišli iz institucij ali, še huje, ker so bili stari osemnajst let, jih nihče, ki dela z mladimi, ni sprejel. V Sloveniji imamo dovolj institucij za mlade, vsi skupaj pa pogrešamo neko obliko bivanja za ranljive mlade, ki so zakonsko polnoletni, a niso odrasli in so izgubljeni. Živimo v družbi, ki si zakriva oči pred brezdomstvom, ki je vsak dan tukaj, in ne pozabite – to niso brezdomni, ki si to želijo biti. Jutri smo tam in skupaj z njimi lahko tudi mi!

Simona Mauko, univ. dipl. soc. del., Urbane brazde (Maribor 2012-EPK)

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

foto: osebni arhiv

INTERNETNA VOJNA

020
KRALJI
ULICE

Pred več kot četrto stoletje sem začel uporabljati računalnik, ki je bil z 1 kb dostopnega spomina navadna igrača v primerjavi z digitalnim ferrarijem, na katerem pišem tole. Kmalu sem predsedal na atarija, ki je imel zmogljivo grafiko in podporo zvoka, ki so jo zahtevale igrice, a je omogočal tudi spodobno obdelavo besedila. Na delovnem mestu sem konec osemdesetih dobil osebni računalnik in se z rabo tipke F1 naučil programov, ki danes sodijo v splošno izobrazbo vsakogar, ki noče, da ga trg delovne sile izpljune. Potem sem iz Celovca v razpadajočo Jugoslavijo pretihotapil svoj prvi osebni računalnik, in odtlej s tipkovnice odganjal prijatelje, ki so prihajali nabijati tetris. Nekje v začetku devetdesetih sem na faksu odkril terminalski zaslon z utripajočim zelenim znakom in čeprav sem na svojem peceju poganjal (že tedaj) spastične windowse, mi je ta preprosta orodna vrstica z nekaj malo poznavanja unixovih ukazov odprla povsem nov svet. Ne vem, ali smo mu tedaj že rekli internet. Bilo je, kot da bi odkrili prazen, neposeljen svet odprtih možnosti. Svoj računalnik sem s počasnim modemom prek telefonskega priključka povezal na internet, kjer se je tedaj srečevala večinoma akademska družina, vključno z njej lastnim svetom zabave in humorja. Ta pionirski svet interneta je bil, ne boste verjeli, svet brez potrošniškega idiotizma. Nobenih reklam, nobenih podjetij, brez ene same spletne trgovine. Naivno bi bilo misliti, da je bil zgodnji internet povsem zunaj ekonomske in politične realnosti, saj se je spontano razvil iz računalniškega omrežja ameriške vojske (ARPANET). A razvil se je v omrežje, bolj rečeno – oblak, ki nima centra, ne začetka ne konca. Zato je bil tudi prost sistemskega nadzora oblasti, kapitala, medijskih in ideoloških monopolov. A zgodovina Divjega zahoda je bila kratka: pionirjem so sledile institucije civiliziranja. Internet se je odprl komercializaciji, družbeni stereotipizaciji (medijskim korporacijam), paranoičnemu nadzoru in cenzuri. V začetku devetdesetih je zato John Perry Barlow ustanovil Electronic Frontier Foundation (EFF), ki naj bi se ukvarjala z zaščito državljskih svoboščin na netu. Tedaj sem o tem pisal v članku Kiberudba. Vzporedno s preoblikovanjem interneta v globalno orodje kapitalne dominacije so nastajale tudi raznovrstne protimoči, ki so v internetu videle odprt in prost prostor izmenjave informacij, kar naj bi imelo daljnosežne razvojne in emancipacijske učinke. Seveda pa internet zrcali tudi »zunanji« svet: tu ne manjka kriminalcev, čudakov, bleferjev, krekerjev in spemerjev, virusnih epidemij, dobrodelnežev, verskih in političnih fanatikov, frustrirancev in neuslišanih ljubezni. Internet kot prosta izmenjava informacij je predvsem pozitivna utopija, ki je vedno bolj polarizirana v razmerju do vdora dominacije oblasti, medijev in komercializacije. Ena od največjih groženj utopiji svobodne izmenjave informacij je privatizacija kulture in vednosti, ki se v dvajsetem stoletju razširja pod imenom »zaščita intelektualne lastnine«. Dejstvo je, da si idej in kulture ne moremo prisvojiti tako kot predmetov. Niti ukrasti jih ne moremo, saj jih njihovi ustvarjalci še vedno »posedujejo«, zato si jih ne morejo »lastiti« kot npr. hišo ali sendvič. Intelektualnih »izdelkov« navadno tudi ne kopiramo, temveč jih »recikliramo«. Če dobro pomislimo, je do pred nekaj desetletji na tem slonel velik del človeške ustvarjalnosti. A stvari se spreminjajo. V zadnjih letih se širijo transnacionalne iniciative

širjenja nadzora in regulacije interneta. Vsak obisk spletne strani, vsaka izmenjava datoteke, vsa elektronska pošta je zabeležena in povezana z IP-jem, »registrsko številko« računalnika. Najstniki so bili aretirani in njihove družine morajo plačevati sto tisoče dolarjev odškodnine korporaciji, ki jo je mulc »oškodoval«, ko je naredil piratsko kopijo filma ali glasbe. Aprila letos je korporacija Sony obtožila dva hekerja, ki sta razvozlala in objavila kodo njene igralne konzole. To bi omogočilo, da se zanjo pišejo programi, ki niso pod nadzorom Sonyja, nekaj podobnega, kar je običajno pri »jailbreakanih« Applovih iTouchih in iPhonih. Očitno je, da se v svetu računalništva soočata dve kulturi: eno tvori monopolizacija korporacij in nadzor oblasti, druga pa je »datalove«: ljubezen do proste informacije. To najlažje vidimo ob soočanju okornega Gatesovega giganta s prostim programjem, kot so različne linux distribucije, pa tudi drugo programje (npr. brskalnik firefox), ki je blizu unixu in je hitrejši, zanesljivejši in ni občutljiv za viruse. Zdi se, da se Billyja drži večina uporabnikov računalnikov preprosto zato, ker so neozaveščeni. Takšna polarizacija sproža kreativnost in razvoj z zdravo tekmovalnostjo, a tudi konflikte, ki jih proizvajajo monopoli. Birokratski ukrepi Bruslja in zakonodaja za nadzor uporabnikov je obsojena na neuspeh zaradi hekerske domiselnosti. Anonimnost je najmočnejše orodje v tem boju za »datalove«, in ta je v zadnjih mesecih rodila prvo globalno internetno hekersko gverilo. Ko so finančne korporacije (Visa, Pay Pal in Master Card) odrekle svoje storitve WikiLeaksu, nikoli pa npr. Ku Klux Klanu, so jih zadele sankcije, ki so zablokirale njihove strežnike. Ko je internetna varnostna korporacija HBGary poskušala FBI-ju prodati imena hekerjev, jih je zadel udarec: vdor v njihov računalniški sistem jih ni le osramotil, objava tisočih elektronskih sporočil je razkrila, da so po naročilu Ameriške banke načrtovali strategijo in taktiko diskreditacije Juliana Assangea in WikiLeaksa. Pred dnevi je bila korporacija Sony deležna podobnih napadov, a se je hitro pogodila s hekerji, ki jih je preganjala. V ZDA in Veliki Britaniji je bilo izvedenih na desetine preiskav in aretacij hekerskih aktivistov, a kljub temu je na tisoče anonimnih aktivistov rušilo strežnike in spletne strani iranske vlade, Mubarakovega režima in pomagalo protestnikom v Tunisu. Za prvi maj so padli neonacistični spletni naslovi v Nemčiji in Avstriji. Tudi druga stran ne miruje: facebook, eden od najbolj učinkovitih mehanizmov oblastnega nadzora, je pred delavskim praznikom v Britaniji ugasnil na desetine računov protestnih skupin. A izza mask Guya Fawkesa se sliši: »Mi smo Anonimni. Mi smo Legija. Mi ne odpuščamo. Mi ne pozabljamo. Pričakujte nas.«

arhiv Dario Zadnikar

foto: osebni arhiv

Namesto pamfleta:

TRIJE PRAŠIČKI, PET KOKOŠK IN ŠEST ZAJČKOV

Zajčki so pojedli √ .
+ 5 kokošk je sedelo na ,
in se = igralo na , .
mucek ≠ sladkal s sladkorčkom
mucek pa je skakal na , .
7 kokošk pa je spalo na , .
3 prašički pa so se kregali, kdo je večji politik
zajčki so ∞ opazovali kokoške
rdeč pujsek = skočil na , . in dejal: jaz sem šef.

Črtomir Clonsky

Resnični veliki kralj Roman in
Mali kralj Žigažaga

KRALJ IN KRALJ

RESNIČNI VELIKI KRALJ

KO PRIDEM V KRALJE,
GREŠ MIMO MENE.
NE VEM, KAJ SE S TEBOJ GODI,
A TVOJE SRCE K DRUGEMU BEŽI.
RAZUMEM, DA IMAŠ SVOJE OBVEZNOSTI,
TODA LAHKO BI MI NAMENIL VSAJ EN POGLED,
DA MI NE STREŠ SRCA.
TOLIKO ČASA SI ŽE MOJ,
DA VEŠ, DA VEDNO BOŠ MOJ,
DA K DRUGEMU NE BOM ODŠEL,
DA ZA VEDNO LE TEBE V LEPEM SPOMINU BOM IMEL.

MALI KRALJ

DANES OBUPUJEM,
DANES OBŽALUJEM,
DA TEBE SEM SPOZNAL,
DA TEBI SEM SRCE DAL.
TOLIKO ČASA SEM ŽE TVOJ,
TOLIKO ČASA SEM S TEBOJ,
DA MOJE MISLI SO NEKJE,
DA MOJA ČUSTVA SO DRUGJE.
LAHKO SEM TAM,
LAHKO SEM S TABO.
VEDNO PA BOM TAM, DRUGJE.

STAND UP: SRĐAN JOVANOVIĆ - GRUPNA TERAPIJA, SITITEATER, 14. 4. 2011

Moram priznati, da za tega komika nisem slišal, dokler nisem prejel povabila Kluba stand up komedije iz Maribora na njegovo predstavo. Zaradi drugih obveznosti sem sicer malce zamudil, vendar pa so me hostese Sititeatra, ker me poznajo in skoraj ni predstave, ki si je ne bi ogledal, počakale in za mano zaprle vrata. To je dobro delo mojem egu in samovšečnosti, češ, poglej, samo mene se je še čakalo. Dvorana ni bila tako polna kot pri drugih stand up nastopih, kar je bila verjetno posledica nepoznavanja nastopajočega. Napovedal ga je vodja Kluba stand up komedije Slavko Škvorč, ki je opozoril, da je nastop v srbščini, in vprašal, ali kdo slučajno ne razume tega jezika. Nekdo je celo zaploskal. Sam Jovanovićev nastop je bil mogoče malce neprepičljiv, saj je po mojem mnenju preveč dolgovezil,

dokler ni prišel do t. i. panča oziroma poante zgodbe, ki jo je pripovedoval. Saj ne, da Jovanović ne bi bil smešen, daleč od tega. Njegovim anekdotam bi se nasmejal še tako resen človek, saj je do tega, da nastopa kot komik, prišel po sanjah, v katerih mu je tovariš Tito zaukazal (pri čemer je izvrstno oponašal njegov glas), da se mora vrniti v življenje (bila sta v vica) in vnesti malo veselja med ljudi. Prej se je ukvarjal z reklamami, kjer je za reklamo za neki sprej – ultra močan dezodorant – zažgal blok, ne da bi prej opozoril stanovalce. Dali so mu še eno (zadnjo) možnost, da poišče »brand« (blagovno znamko), s katero bi se promoviral in poznalo Srbijo. Ko je predlagal korupcijo, je, normalno, izvisel. V skoraj eni uri in 45 minutah je opisal tudi srbski zdravstveni sistem, v katerem

foto: Slavko Škvorč

je zdravje odvisno od steklenice (ali dveh) žganja, ki jo/ju prineseš zdravniku, odvisno pač od zapletenosti tvoje bolezni. So pa po njegovem Srbi eden izmed bolj zdravih narodov na svetu, saj imajo že v grbu štiri vitamine C. Prijeten večer se je končal in zopet sem zadovoljen zapustil Sititeater.

Marko Nakrič

LOOKING FOR ERIC (IŠČE SE ERIK), KINODVOR

Možakar srednjih let Erik, nor na angleški nogomet, in njegov domišljijski prijatelj Erik Cantona, legenda nogometnega kluba Manchester United, s katerim občasno pokadi džojnt, kar sprevrže v debate, in mu pomeni družbo, deli nasvete in govori skozi svojo dimenzijo sveta. Erik živi s tremi sinovi najstniških let. Njegov sin se zaplete z mafijo. Erik obupuje nad situacijami, ki jih doživlja, nasproti mu prihajajo prijatelji, s katerimi rad gleda nogomet. V filmu se v ospredju dogaja nor nogomet, ki ga poznajo le Angleži, sočasno pa tudi zgodba Erika, njegovega življenja in soočanja s preteklostjo in sedanjostjo. Sporočilo,

ki sem ga neposredno in nehote dobil ob ogledu filma, je bilo, da smo skupaj močnejši, veliko bolj, kot če vsak zase fura individualizem. Film angleškega režiserja Kena Loacha je po svoje zanimivo gledati skozi eno izmed kultur Anglije (nogomet), ki jo mojstri filmske produkcije neposredno vlivajo na platno. Njegova trenutna IMDB-ocena je 7.2. Film je bil predvajan v Kinodvoru vse do 18. 5. 2011.

Žigažaga

ALEKSANDAR MILINKOVIĆ: NIKOLA TESLA - IZUMITELJ ZA TRETJE TISOČLETJE

Knjiga je v prevodu Rada J. Vouka izšla pri založbi Ara. Ponudi nam dostojen opis izumiteljevega življenja in natančen opis njegovega psihološkega profila ter njegovih patentiranih izumov. Tesla je sedaj že praded sodobne civilizacije, saj je ravno z izumom vrtilnega magnetnega polja, indukcijskega motorja in sistema za prenos moči na podlagi izmeničnega toka (1882–1889) postavil temelje in načrtoval smernice za razvoj industrije, tehnike, infrastrukture in informatike. Tako je radio izumil Tesla, le da ga zaradi intenzivnega dela na več projektih hkrati ni patentiral takoj, zato mu ga je ukradel in ga patentiral njegov takratni

pomočnik Marconi. Slavni Edison, ki je izumil žarnico in enosmerni električni tok, tega Tesli sicer ni ukradel, si je pa dolgo časa s pravimi nastopaškimi prireditvami prizadeval dokazati, da je Teslov dvosmerni/izmenični tok smrtno nevaren za ljudi (ker je neprimerno močnejši od enosmernega). Iz teh dokazovanj, v katerih so pred množico gledalcev z dvofaznim tokom morili živali, se rodi Edisonov patent za električni stol, ki ga – kot prvemu – proda zaporu Singh-Singh.

Peter Pitambar Pangerc

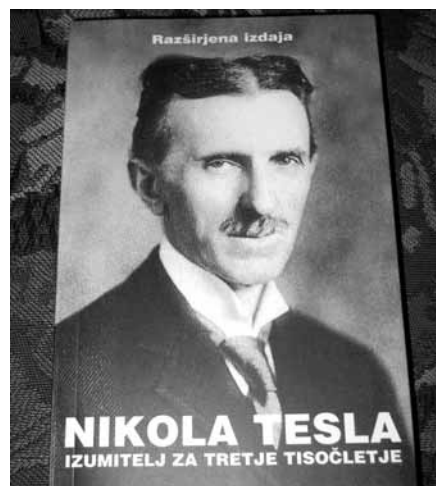

foto: Peter Pitambar Pangerc

KRALJI ULICE V LJUBLJANSKEM HARE KRIŠNA TEMPLJU

Bolj stari dijaški dom in med drugo svetovno vojno postojanka belogardistov in mučilnica kot pa tempelj, ki v sedanjem času opravlja svojo hinduistično vlogo. Praznovali so dan pojavitve enega izmed mnogih bogov v njihovem verovanju. Ta bog je imel ime Šri Rama. Program, ki se je začel zgodaj zvečer, je vključeval kopanje tega boga (po kipcu so polivali vodo, med in sokove), petje mantr Hare Krišna, oboževanje boga (pred kipci so mahali z dišečimi palčkami, ognjem, vodo in pahljačami), ples, predavanje in za konec pojedino. Če ste željni eksotičnega razvedrila in spremembe ambience, potem je tempelj Hare Krišna pravi naslov za vas; če pa vas zanimajo globoki duhovni uvidi, se mu lahko mirno izognete.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

023
KRALJI
ULICE

BAKALINA, 7. 5. 2011

Najprej za tiste, ki še ne veste, Bakalina ni le duet (harmonika, glas), bakalina je tudi skleda, ki je svoje čase kraljevala ob obedih na sredini mize in družina je kot eden zajemala iz nje in jedla. Lahko bi rekli, da je bila vezni člen med člani družine. Tudi koncert Bakaline se mi je zdel kot nekakšen vezni člen med poslušalstvom in nastopajočima. Mislim, da se je kemija v polni dvorani Gromka lepo razlila med vsemi. Bakalina s svojimi rahlo nagajivimi kritičnimi pesmimi, ki da tistemu, ki podrobno posluša tekste, ob smehu tudi misliti, češ, prekleto, saj imata prav ... saj je res tako ... saj to pa že poznam ... Ja, tako preprosto, poetično, in če bi kdo rekel: »Nisem jih razumel, ker sta pela v narečju,« bi to rekel le zato, ker ni vložil malo svojega ega v koncert.

Sicer pa takšnih ni bilo opaziti, vzdušje je bilo spontano in več kot prijetno. Ob poslušanju Bakaline sem se spomnil na Zorinovo: *Vstala Primorska ...* Ja, ob Ani Pupedan, Iztoku Mlakarju in Bakalini imamo res nekako zaokroženo Primorsko. Primorsko, ki se ne vda in je v svojih besedah vedno kritična do izkoriščanja in bolj malo človeških družbi, kjer ni prostora za navadnega človečka. Morda bi bilo dobro, ko bi kdo od »kravatarjev« prišel na koncert in poskušal razmišljati ob tekstih Bakaline ... Toda pustimo politiko. Bakalina je pomembna, ker na zelo preprost način ohranja narečje in obuja stare zgodbe mam in babic in s tem ohranja prvinskost slovenskega jezika

in slovenstva. To je to, kar je izredno pomembno, da se naš jezik ne izgubi v poplavi tujk, ki so vse bolj prisotne v našem pogovornem jeziku. Kar pa je še bolj univerzalno, je to, da Bakalina stara izročila babic prav profesionalno poveže s sedanjostjo in sodobnim človekom. Tu se vidi, da je bil navaden človek vedno eno in isto. Bakalina je s svojim nastopom vsaj malo stopila tisto trdost v nas, ki smo sužnji divjega ritma modernega življenja, in mislim, da smo ji zato lahko hvaležni vsi, ki smo se znašli na koncertu. Bakalina, klobuk dol pred vama.

Taubi

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA UREJEVALCI OBLAKOV

Na Jakopičevem sprehajališču, nekje sredi Tivolskega parka, tako rekoč v središču Ljubljane, se je moj soimenjak Žiga (Koritnik) predstavil s skoraj črno-belo fotografsko razstavo z naslovom *Urejevalci oblakov*. Črno-bele fotografije dajo razstavi poseben čar, saj se z barvnimi fotografijami skoraj ne morejo primerjati. Vendar se kljub temu na razstavi najde tudi nekaj barvnih fotografij. Razstava je vsekakor vredna ogleda in je odprta vse do 31. junija, tudi v nočnih urah in praznikih, povrhu pa dobite še dozo svežega zraka, zato vljudno vabljeni!

Žigažaga

foto: Žigažaga

INTERVJU

Pogovarjali smo se z varovancema zavoda za prestajanje kazni zapora na Povšetovi v Ljubljani, povprašali smo ju o življenju v zaporu. Tokrat objavljamo odgovore prvega.

KU: Koliko časa ste že zaprti in koliko morate še odsedeti?

C. A.: Zaprt sem deset mesecev in sem tik pred izpustitvijo.

KU: Kaj vas je pripeljalo v tak položaj?

C. A.: V tak položaj me je pripeljal splet življenjskih okoliščin. Bilo je dosti maltretiranja v družini, izkoriščanja ter uživanje drog.

KU: Kakšen je vaš vsakdanjik? Kako preživljate čas?

C. A.: Imamo ustaljen dnevni red. Zbujanje ter seveda zajtrk. Po zajtrku imamo ob 7h pregled sob. Nato imamo dve uri prostega časa v sobi z omejenimi sredstvi. Od 10h do 12h je na vrsti druženje v skupnem prostoru (npr. pingpong), nato imamo prosti čas do kosila, ki je ob 14.30. Ob vikendih uro prej. Po kosilu imamo prosti čas do večerje, ki je na dnevnem redu ob 18.15. Ob 19h nas čaka ponovni pregled ustanove. Po pregledu imaš na voljo telefon ter ponovno druženje v dvorani do 21h,

med vikendom tudi do polnoči. Ob koncu dneva pa gremo seveda spat.

KU: Kako je z obiski? So dovoljeni?

C. A.: Obiski so zaprtega in odprtega tipa, na voljo pa so tudi sprehodi zunaj v parku. Ampak za takšen privilegij jim moraš »polizat ritke«, če pa pride do kakršnegakoli problema, vse takoj odpade. Mislim, da bi morali to izpostaviti in se pogovoriti o problemu, ko ta nastopi.

KU: Kakšne so razmere v zaporu oziroma ali ste zadovoljni z njimi?

C. A.: Higiena je na minimumu, čistil ne dobivamo redno, da ne govorim o poraznem stanju glede pribora za osebno higieno. Šamponček v pi..., žiletke, da se porežeš in okužiš, zobna pasta, da se ne zadaviš, brisače, da si riti ne moreš obrisat, zračenje sob je nemogoče in tudi če koga vprašaš o tem, ti ne ustrežejo, ker imajo preveč dela z bedarijami. Prestajanje kazni je podobno priporu, le da imajo oni dva izhoda na zrak, mi pa le enega.

KU: Ali ste zadovoljni z odnosom paznikov do vas in do ostalih zapornikov?

C. A.: Odnos paznikov do nas je takšen, kakor se jim zazdi. Nespoštovanje do robijašev je običajno, uporabljajo samo osebne zaimke ti, mi, oni, samo ne VI.

Ne ugodijo zahtevam po potrebah, ki ti pripadajo. Včasih so celo brezobzirni, kakor se jim pač »nekaj ... vzdigne«.

KU: Kakšne so cene v zaporniški kantini? Imate omejitve pri nakupih?

C. A.: Kantina je trikrat dražja kakor trgovina zunaj. Osebe je neznosno, razen naše drage Zlatke. Nimaš možnosti nakupovati v miru, ker nas spustijo noter vse skupaj kot roj čebel. Nimaš zasebnosti, saj ti vsak gleda pod prste in v vrečo.

Omejitve pa so gnilo sadje in nobene frišne zelenjave. Imajo samo majhen minimum stvari, pa še teh ni ravno na izbiro.

KU: Ali je v zaporu poskrbljeno za osebe z odvisnostmi od nedovoljenih drog?

C. A.: Za odvisnike je na voljo zdravljenje z metadonom, in to je to. Za suboxon sploh nočejo slišati, ker da je predrag. Ni posluha za druge načine zdravljenja.

KU: Kaj najbolj pogrešate?

C. A.: Najbolj pogrešam izhode. Zelo težko dobiš kakega, že park je problem. Bolje je proti koncu kazni, na primer mesec pred koncem.

KU: Če bi lahko, kaj bi spremenili v zaporih?

C. A.: Želim samo, da bi spoštovali svoj pravilnik, namesto da ga izkrivljajo.

Intervju pripravil Jean

Lana Likar

024
KRALJI
ULICE

foto: osebni arhiv

BITI SVOBODEN

Osnovna človekova težnja je biti svoboden. V zaporu pa postane ta tendenca zgolj miselni vzorec, saj je zapor ustanova, kjer se sleherni

delovanje in hotenje posameznika dogaja na enem, prostorsko omejenem kraju, ki je varovan in nadzorovan. To pa je v nasprotju s človekovo naravo, zato ni ravno presenetljivo, da zapor ljudi le redkokdaj spremeni na bolje. Kdorkoli se je znašel tam, se poleg naštetega nenehno sooča še s svojo vestjo, saj ga na kaznivo delanje spominja že ustanova sama. Spopadati se z odgovornostjo za krivdo je za vsakogar težko, sprejeti obsodbo, pa še težje. Sodobna družba tveganja se naslanja na tisti del človekove narave, ki rad zmaguje. Pogosto za vsako ceno. V sodobni postmoderni družbi je že za dostojen obstoj potreben izjemen napor in veliko spretnosti, posameznik, ki teh spretnosti nima, pa se kaj hitro znajde na strani poražencev. S termini zmagovalci, poraženci, individualizacija, tekmovalnost, to so termini, ki v današnjem žargonu opredeljujejo (ne)sposobnost posameznika. Imeti posebno pravico biti kriv – iz fenomenološkega vidika – se niti ne sliši tako abstraktno. Le da je krivdo treba znati zdržati, bi rekel marsikateri obsojenec. Pred odpustom je sicer psihično razbremenjen, vprašanje, kje se bo nastanil potem pa p-ostaja meglена predstava, kajti v zaporu je imel zagotovljeno vsaj streho nad glavo. In ni malo obsojencev, ki po odpustu postanejo praktično brezdomci. Za to je kar nekaj razlogov: nefunkcionalne ali razbite družine, brezposelnost (posledica gospodarske krize ...) Najhujši problem pa predstavlja socialno

okolje, v katero se bivši obsojenec zaradi stigmatizacije ne more vrniti. Slednji je tudi skrajnje otežujoč in eden poglavitnih razlogov za odtujenost ter resocializacijo oseb po prestani kazni zapora. Za nastanitev bivših obsojencev imajo sicer javno pooblastilo centri za socialno delo (CSD), vendar jim mnogi obsojenci služenje kazni raje zamočijo, saj bi tako izgubili socialno podporo. Zato morajo pristojnemu CSD-ju iz istega razloga prikriti tudi odpust. Tisti bivši obsojenci, ki ničesar ne prikrivajo in bi pomoč radi sprejeli, pa je ne morejo, ker sodelovanje med zavodi za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) in CSD-ji ne poteka ravno usklajeno. Pogost primer neusklajenosti je pri predčasnih ali pogojnih odpustih. Takrat se obsojenca pospešeno pripravljajo na življenje zunaj. Delavci v zavodu mu sicer pomagajo tudi pri iskanju nastanitve, a zgolj informativno. Torej imajo pri nastanitvi bivših zapornikov škarje in platno v rokah CSD-ji, ki obsojencem naredijo slabo uslugo, če dogovore opravijo po telefonu. Če se že tako radi zgledujemo po razvitih državah EU, bi bilo fino, če bi le-te posnemali tudi glede dela socialnih mrež, kajti socialnega delavca, v sosednji Avstriji ali Nemčiji, boste le redko našli v pisarni, našli ga boste na terenu. Pomaga pomoči potrebnim. Znameniti pesnik Gregor Strniša je nekoč dejal, da je revščina častna. To drži, vendar le v primeru, če nisi vsak dan prisiljen iskati streho in prositi za skorjo kruha. Kajti v takšnih okoliščinah ti nekega dne zmanjka poguma in tedaj si tudi ob svobodo.

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

foto: Tomislav Gruden - GTS

Gogijeva kolumna:

NESOJENI ZAPAH

Danes bom temo posvetil izključno samemu sebi, kar pomeni, da vas bom utrujal s svojimi, recimo, nerešljivimi problemi. Opisal vam bom resnično zgodbo, katere glavni igralec sem seveda sam, kot Clint Eastwood pa obenem tudi režiser. Ta moj biznis se je odvijal točno pred dvajsetimi leti. Da pa ne zavlačujem po nepotrebnem, bom v tem hipu preskočil v samo jedro tele resnične zgodbe. Starejši prebivalci tega prelepega planeta se po vsej verjetnosti spomnijo davnega leta – ojej, še sam ne vem točne letnice. Gospe in Gospodje iz stavbe javnega tožilca pa jo vsekakor, saj so se me po toliko letih spet zelo boleče dotaknili. Nič zato! Sem že navajen, kot na nujno zlo ali obvezno slabost vsako jutro. Ampak dovolj o mojem prebavnem sistemu, saj ga, roko na srce, še sam ne zastopim, kaj šele dohtarji. No, da pa se vrnem na rdečo nit tele resnične zgodbe: hočejo me zapreti – ampak zdaj ne govorimo več o mojem prebavnem sistemu, temveč o tem, da me po domače povedano hočejo strpati za rešetkice. Mimogrede – rešetk ne maram niti na domačem okencu, kaj šele v ustanovi, imenovani zapor. Verjamem, da ste razumeli, da me telebani hočejo po toliko letih zapreti, pa nisem nikogar ubil. Vendar se skušam ne sekirat. NE! Vem, da boste ob tej izjavi mnogi pomislili, da se mi že meša, če vam rečem, da si želim, da me zaprejo. Obrazložitev pa je takšna: zdravstvena oskrba je vsekakor brezplačna, hrana zastonj, pa še knjigo bom napisal. Me prav zanima, kdo bo na koncu koncev pametno truplo. Ampak boli pa me vseeno, to moram priznati, pa ne zato, ker bi se hotel izmazati. Ne!

Boli me predvsem spoznanje, da sem se pred to prekleto roko pravice skrival popolnoma brez veze. Moral bi se pustiti zapreti in se ne skrivati, vendar to pač ni mogoče. Če bi to storil, nikakor ne bi bil jaz, na neki način bi enostavno izgubil samega sebe. E, boga mi, to pa nikakor ni registrirano v mojih možgančkih. Ampak, da neham nakladati, je zdaj že skrajni čas, da vam opišem, kaj sem ušpičil takrat. Razpolagal sem s ponarejenim papirjem, bilo je potrdilo, da redno sem zaposlen, in bele tehnike je bilo na pretek. Prvi obrokec plačš, dobiš televizor ali pralni stroj ali hladilnik ali celo glasbeni stolp na obroke. Torej kredit z eno majhno, a pomembno razliko, saj jaz nisem bil redno zaposlen in kot tak tudi ne kreditno sposoben. To pa je že goljufija! Ali z drugimi besedami, kraja v rokavicah. Sam to imenujem drugače. Vzemite tam, kjer je, in daj, pa da ne bo pomote, ne zastonj, tja, kjer ni. Za primerjavo vam povem, da sem popolnoma nov videorekorder prodal za 40 procentov vrednosti. Zadovoljen jaz, zadovoljni kupci. Skratka, vsi srečni! Ne pa na vekov veke, moja srečo je namreč prekinil sedanji župan, bivši krimič. Ulovil me je s sušilnim strojem v prtljažniku moje stoenke. V trenutku mi je vzel vse, vključno z mojo malenkostjo, me odpeljal na policijo in se vrgel v akcijo. Dobri dve uri sem sedel na policijski postaji, da je dečku uspelo pridobiti vse moje podatke. Pa s tem ne mislim tega, kdaj sem rojen in to. Mislim na podatke o tem, koliko robe sem uspel nakrasti. Nikoli ne bom pozabil njegovega nasmejanega obraza, ko me je prišel obvestiti, da ve

za vsako stvar, ki sem jo na ta način odpeljal. Takrat sem izjavil, da bi lahko prihranil trud in mene vprašal, v katere trgovine mora preverjati, namesto da je po nepotrebnem izgubljal čas. Tako in tako sem vedel, da bo slej ali prej izvedel. Pobegniti tako in tako nisem nameraval, le utrudil se je po moji logiki čisto brez veze. A kaj čemo – policaj kot policaj. Da pa ne bo pomote, nikakor ga ne želim in ga tudi nikoli ne bom. Opravljal je pač svoje delo. Največja zabloda pa je bila vsekakor ta, da je pričakoval, da mu bom povedal, komu sem vso to robo prodal. E, pa ja! Stara finta, nova budala. Tega mu nisem serviral direktno v obraz, rekel sem mu, da kupcev ne poznam. Pa tudi če bi jih, mu jih ne bi niti pod razno izdal. Konec koncev me je moral izpustiti na svobodo. Krona vsega tega pa je, da sem medtem že bival v hotelu, imenovanem zapor, in bi me lahko takrat obsodili za to kaznivo dejanje, mar ne? Verjetno bodo dejali, da so mi dali malo »lufta«, pa me potem spet nazaj v keho spravili. Naj kar izvolijo! Navajen sem že, da se znajdem v vsaki situaciji, pa se bom tudi v tej. To bi bilo za danes prav vse. Bodite mi pridni, in če že kradete, morate biti pripravljeni tudi na to, da vas ujamejo. Baj do naslednjič!

Goran Šrok - Gogi

**ČE ŽE KRADETE, MORATE BITI
PRIPRAVLJENI TUDI NA TO, DA
VAS UJAMEJO.**

025
KRALJE
ULICE

LJUDSKA KUHNJA - KRALJEVSKI ZAJTRK

Potrebuje: 2 jajci, sol, poper, vršičke od koprive, kakšno žlico mleka in eno veliko žlico moke.

Priprava: V ponev daste malo olja in ga segrejte. Omenjene sestavine zmešate in zlijete v ponev, na malo ognja morate ves čas mešati, potem odstavite.

Dober tek vam želi
Vaša Smiljana

foto: Nana

PISMA BRALCEV

026
KRALJI
ULICE

Včeraj sem v Kopru kupila revijo Kralji ulice in ko sem jo danes zjutraj prebirala, sem se odločila, da morem nekaj napisat. Sem iz obale in vsakič, ko sem v Ljubljani naletela na prijaznega prodajalca revije Kralji ulice, sem jo z veseljem kupila. Zgodi se, da ni vsak prodajalec nasmejan, da nekateri pristopajo na napačen način, ampak mislim, da ne moremo pričakovat, da bodo prodajalci drugačni od nas samih in vsaj zase vem, da žal nisem vsak dan prijazna in nasmejana.

Pišem zato, ker sem včeraj sedela v lokalu ob morju, čakala sem svojo belo kavo, kozarec vode in se igrala z vrečko rjavega sladkorja, ko sem videla, da se približuje prodajalec Kraljev ulice. Počasi se je približal sosednjim mizam in vsakič prijazno pozdravil ljudi, ki so sedeli in se pogovarjali, pili svoje kave, sokove, kadili ali kot jaz gledali mimoidoče in morje. Ljudje za revijo niso bili zainteresirani, vsaj zdi se mi, da je nihče okoli mene ni kupil. Nekateri so odkimali, nekateri so se naprej pogovarjali med sabo in se delali, da prodajalca sploh ne opazijo. On pa se je od vsakega prijazno poslovil in kmalu prišel do moje mize. Lepo je pozdravil, pokazal revijo in vprašal, če bi me morda zanimala. Vzela sem en evro, mu ga podala, on pa je meni izročil revijo, se zahvalil, mi podaril nekaj lepih besed,

se poslovil in počasi odšel. Mogoče se nekaterim vse skupaj zdi normalno, mogoče se je nekaterim zdel ta prodajalec res na nek način neviden in tako kot niso bili pripravljeni karkoli dat, niso bili sposobni karkoli od njega prejet.

Mogoče bo kdo rekel, da bi vsak prodajalec moral biti tak, meni pa se nič ne zdi samoumevno. Žal se mi več ne zdi samoumevno, da bi se nekdo sočloveku približal na tako preprost, prijazen način in ne zdi se mi samoumevno, da bi mi nekdo s tako lepimi besedami zaželel vse dobro ali preprosto lep dan.

Bistvu vsega zgoraj napisanega in razloga, da to sploh pišem je ta, da me je ta neznanec (katerega sploh nisem upala pogledati v oči zaradi lastne sramežljivosti in mi je še sedaj žal, ker ga drugič morda ne bom prepoznala) polepšal dan. In me je skoraj sram, da sem v zameno za en evro, dobila toliko prijaznosti in besed, ki so mi v nekaj trenutkih polepšale dan. Ne vem kdo mi je revijo prodal, vem pa, da to kar sem dobila, ni bila samo revija in da ni imelo cene enega evra. Nekatere stvari so neprecenljive.

Gaja

logo oblikoval: Matic Verbančič
PODPIRAM!

Kot obljubljeno vam v sklopu akcije Podpiram v pričujoči rubriki predstavljamo prvi par, oziroma tokrat izjemoma kar trio prodajalcev, saj sta dva neločljiva. Ker si želimo čim več interakcije, vas vabimo k sodelovanju v želji, da z nami podelite vtise o prodajalcih, s katerimi ste v kontaktu, ste morda navezali poznanstvo ali celo prijateljstvo, predvsem pa nad katerih korektno prodajo ste zadovoljni.

Miloš je o sebi povedal:

Časopis aktivno prodajam dve leti. Moja prodajne lokacije so BTC, hala A, pa tudi Tuš pri Ruskem carju in Tuš na Letališki.

Kupec ANTON ŠIBILJA je o Milošu povedal:

Rad pomagam ljudem, ker vem, da so v stiski. Tudi sam sem že veliko časa brezposeln in poznam občutek, saj lahko tudi jaz pristanem čez noč na cesti. Podpiram prodajalce, ki prodajajo korektno in od njih rad kupim časopis. Kupim pa ga zato, da človeku pomagam. Seveda pa ga tudi preberem, saj je v njem veliko dobrih in zanimivih člankov. Pri tem prodajalcu sem tokrat prvič kupil časopis, na prvi pogled sem ocenil, da je v redu prodajalec, saj je prijazen in nevsiljiv.

Roman in Ančka sta o sebi povedala:

Sam prodajam časopis že 4 leta, moja Ančka pa 2 leti. Najin stalni prodajni plac je v Plavi laguni. Ančka je poleg tega zaposlena tudi v Posredovalnici rabljenih predmetov. Z redno prodajo sva si pridobila že veliko stalnih strank.

Kupka KATJA je o Romanu in Ančki povedala:

Od njiju kupujem časopis že tri leta, postala sem njuna stalna stranka. Kupujem ga samo pri njiju in pri nikomur drugem, saj sta tu, v Plavi laguni, zelo priljubljena. To se mi zdi v redu način zaslužka denarja in pa tudi podpora društvu. Ne le da kupim časopis, ampak ga tudi preberem, saj me zanimajo predvsem življenjske zgodbe brezdomcev.

Pripravila Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

KAKO POVEČATI BREZDOMSTVO?, 6. DEL

»Neumno vprašanje,« boste morda rekli bralci, »le koga naj bi zanimalo, kako povečati obseg brezdomstva?« Mogoče pa to vprašanje ni tako neumno, saj če bomo vedeli, kako lahko povečamo število brezdomcev, bomo lahko tudi odgovorili na vprašanje, kako obseg brezdomstva zmanjšati, če bo kdo želel postaviti to vprašanje. Morali bomo le delati obratno od tega, kar bi morali, da bi brezdomstvo povečali. V 12 številkah Kraljev ulice leta 2011 iščemo in opisujemo 12 odgovorov na to vprašanje (pri čemer vrstni red opisovanja teh odgovorov ne pomeni tudi vrstnega reda njihove pomembnosti).

Odgovor tega meseca je: **Če želimo brezdomstvo uspešno povečati, potem moramo samo poskrbeti, da si bodo brezdomci tam, kjer zares živijo, čim težje priskrbeli naslov stalnega prebivališča.**

Obrazložitev: mnogi brezdomci prihajajo iz manjših mest in vasi, kjer so sprva prebivali, živeti v večja mesta, npr. v Ljubljano, Maribor, Celje itd. Razlogi za to so različni. Predvsem so se jim tam, kjer so prej živeli, razdrle in propadle družinske, prijateljske in sorodstvene mreže in jih nič več ne veže na tisti kraj. Dodatno so v večjih mestih za brezdomce možnosti preživetja boljše, več je priložnosti za občasno delo, več je organizacij, ki jim pomagajo, večja je anonimnost, ki je potrebna za preživetje, če te ljudje obsojajo kot brezdomnega. Ob preselitvi pa se odpre problem prijave stalnega prebivališča. Če živiš na cesti ali v drugačnih negotovih in netrajnih oblikah nastanitve, na primer v poceni najetih sobah brez pogodbe, potem tam – na cesti ali v najemniški sobi – ne moreš imeti prijavljenega stalnega prebivališča. Stalno prebivališče bi sicer teoretično

lahko imel prijavljeno na centru za socialno delo ali v drugi podobni ustanovi, če ne bi v zakonih pisalo, da imajo lahko brezdomni prijavljeno stalno prebivališče le tam, v tistem kraju, kjer so bili nazadnje prijavljeni oz. kjer so prejeli kakšno materialno pomoč. To pa seveda ni bilo v Ljubljani, ampak npr. v Ilirski Bistrici ali Zagorju. Dodatno se dogaja, da v kraju, kjer je brezdomec prejel bival, ugotovijo, da ga tam ni več, in mu odjavijo stalno prebivališče, nato pa si ga v drugem mestu, npr. v Ljubljani, ne more več urediti. Tako ni prijavljen nikjer. Kaj iz tega sledi oz. zakaj je to pomembno? Z urejenim (prijavljenim) naslovom stalnega prebivališča so namreč povezane mnoge možnosti in pravice. To so pravice prejemanja socialne pomoči, vključevanja v nekatere zaposlovalne programe in kandidiranje za dodelitev nujnih bivalnih enot. Brezdomna oseba, ki živi v Ljubljani, pogosto ne more dostopati do teh oblik pomoči oz. vključitve, ker se ne more izkazati s prijavljenim stalnim prebivališčem v Ljubljani, kjer v resnici živi, pogosto tudi več let. Seveda bi se teoretično lahko preselil nazaj v svoj prvotni kraj bivanja, a je to mnogim ali večini iz socialnih razlogov nemogoče. Tako raje živijo v večjem mestu, kjer so v primerjavi z drugimi brezdomci prikrajšani oz. diskriminirani. Dodaten problem je povezan s tem, da tudi brezdomcem – tako kot vsem ostalim – pošiljajo uradne dopise, vabila s sodišč, davčnih uprav, opomine za neplačane dolgove in podobno. Mnogi od teh dopisov so takšni, da si v primeru, če se nanje ne odzoveš hitro, na različne načine oškodovan ali celo kaznovan (npr. s t. i. uklonilnim zaporom, če v

določenem roku ne plačaš kazni denimo za spanje na prostem). A ta pisma do brezdomcev ne pridejo, saj ti nimajo uradnega naslova, kamor naj bi prispela in kjer naj bi jih čakala. Tudi tam, kjer morda imajo prijavljen stalni naslov, je včasih delavcem zoprno in odveč skrbeti za njihovo pošto, saj pravijo, da to ni njihovo delo in da za to niso plačani. Tako pošta prepogosto ne pride pravočasno do prejemnikov in dogajajo se neprijetne posledice.

Posledica vsega tega je, da je brezdomcem težje ali nemogoče izplavati iz začaranega kroga težav, v katere so zabredli. Izkaže se, da se številne težave povezujejo prav s tem, da nimajo nikjer prijavljenega stalnega prebivališča, saj je stalni naslov predpogoj in začetek prenekaterega podviga v smeri urejanja življenja. Tako lahko ugotovimo, da je strategija, ki pomeni, da se brezdomcem ne omogoča prijave stalnega prebivališča tam, kjer živijo, odlična za povečevanje obsega brezdomstva. Če želimo to strategijo še okrepiti, moramo še bolj zaostriiti pogoje za pridobitev stalnega prebivališča, tako bo še več ljudi ostajalo na cesti s problemi, ki se bodo kopičili in ne razreševali. Nasprotna strategija bi morala ljudem čim bolj olajšati dostop do svojega stalnega mesta na Zemlji, pa čeprav samo v obliki prijavljenega stalnega prebivališča v kateri ustanovi, saj menda vsakdo potrebuje kraj, kamor prihaja njegova pošta, saj je to v današnjem svetu temeljni pogoj za vsakršno vključevanje in dostopanje do različnih pravic.

Bojan Dekleva

027
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 300

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 300. VABLJENI K SODELOVANJU!

3. 5. > > Kje so Kralji? Kdaj prispejo na morje?
Tukaj sonce vsak dan!

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Fotografska razstava Žiga Koritnika – Pikica luči
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 18. 5. – 26. 6.

KAJ: Jazz fotografija, Tradicionalna razstava, spremljevalni program 52. jazz festivala Ljubljana
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 28. 6. – 17. 7.

KAJ: Fotografska razstava Petre Cvelbar – Sladka odvisnost (Jazz fotografija po izboru Žige Koritnika)
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 29. 6. – 19. 7.

Predavanja

KAJ: Vonj po zemlji – hrana, prostor, politike, lakomnost (predavanje iz cikla Nekoč in danes)
KJE: Cankarjev dom, konferenčne dvorane E, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 13. 6. ob 20h

KAJ: Strokovno predavanje Društvo za zaščito živali
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, dvorana, 3. nadstropje., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 14. 6. ob 18h

KAJ: Strokovno predavanje Stara glasba – vedno živa kakor ustvarjena! Klemen Ramovš
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, dvorana, 3. nadstropje., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 16. 6. ob 18h

KAJ: Predavanje Pomoči in izcelitve po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Groeninga, tel. za info: 041 348 143
KJE: Ljubljanska 19 a (v prostorih četrtne skupnosti), Ljubljana
KDAJ: 18. 6. ob 17.30

KAJ: Predavanje Pomoči in izcelitve po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Groeninga, tel. za info: 041 275 485
KJE: Dunajska 101 (v pritličju, prostori Mola), Ljubljana
KDAJ: 24. 6. ob 17h

Literatura

KAJ: Literarni večer Lala bajke
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, dvorana, 3. nad., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 15. 6. ob 18h

Razno

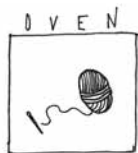
KAJ: Koncert skupine The Artbeaters
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, mediateka, klet, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 2. 6. ob 20h

KAJ: Projekcija dokumentarnega filma Fenomen Bruno Groening – po sledih čudodelnega izcelitelja, tel. za info in rezervacije: 040 332 099
KJE: Hotel M, Derčeva 4 (dvorana H ali J), Ljubljana
KDAJ: 19. 6. od 14h do 19.30 (z dvema odmoroma)

Prireditelji, vabljeni k objavljajanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkić

Zadnje čase imate dokaj nenavadne sanje, za katere po tiho le upate, da se bodo uresničile. Tako je, uresničile se bodo, vendar ne tako kmalu, kot si želite. Na koncu bo zmaga vaša, saj boste premagali vse težave, ki so na poti, in si tako srečno ter zadovoljno privoščili potovanje v eksotične kraje. Na vidiku je tudi oseba, ki želi z vami spregovoriti nekaj besed.

Mesec junij je kot nalašč za vas, da odpotujete nekam, kjer se boste odpočili od celoletnega dela pred tistim, ki vas še čaka. Zato le urno naprej, saj se vam bo vse to tudi bogato obrestovalo. Ne se prenačite v jezi, kajti to bi vam škodovalo. Pazite na zdravje, možen je kakšen prehlad, zato se odrecite sladoledu, ki ga imate zelo radi.

Bodite previdni v izjavi, ki jo boste dali medijem, kajti to vam lahko prinese neke težave. Ne izpostavljajte se prepirom na ulici, saj veste, da to nikamor ne pelje. Svetujem vam, da se sprehodite v naravi v ljubljeno osebo in pozabite na vse težave. Prišla bo ponudba za delo, ki vam prinaša kar nekaj denarja. Mar boste sprejeli izziv? Odločitev je vaša!

Že dolgo časa iščete rešitve za svoje težave, ki se kar vrstijo druga za drugo, vendar pozor: tudi tem težavam bo odklenalo, saj boste nenadoma prišli do nekega denarja, ki vas bo rešil. Prihodnost boste tako imeli avtomatsko zagotovljeno. Pazite le na svoje zdravje, saj ga niste zadeli na loteriji. Ljubezen vas potrpežljivo čaka, zato ne omahujte.

Zelo ste samozavestni in prepričani vase, zato imate vedno več uspehov pri tem, pa pazite na obrekovalce, ki komaj čakajo na vaše napake, da bi vam škodovali, ker so zavistni. Rešuje vas tudi vaša trma, saj se ne pustite nikomur zmešati. Odprla se vam bo pot v tujino, kjer boste spoznali kar nekaj znanih obrazov iz sveta estrade.

Zvezde vam kažejo neverjetno veliko dobrih stvari, tako da sami ne boste vedeli, kam z vsem tem, toda pozor: bodite nekoliko bolj darežljivi in vse te darove delite z ljudmi, ki vas imajo bolj ali manj radi. Splača se vam vložiti denar nekam, kjer lahko mnogo kasneje iztržite več, kot ste vložili. Ljubezen je na vidiku, le primite jo in se je držite.

OGLASNA DESKA

Najlepše se zahvaljujemo sosedom sendvičarni Gušt, kjer so se nam samoiniciativno ponudili, da nam donirajo sendviče vseh vrst. Kralji

Sofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Hvala. Tel.: 070 626 701

Avto, manjši, če mi lahko podari oseba, ki ga ne potrebuje več. Odplačam lahko s priložnostnimi deli. Avto potrebujem za nego invalidne osebe, sam si ga s premajhno pokojnino ne morem kupiti. Dobrodelnim in razumevajočim osebam se vnaprej lepo zahvaljujem! Tel.: 070 626 701

Prevzamem rabljena, nevozna kolesa, sirote brez lastnika. Rad bi jih naredil spet uporabne in zaželeno, tako da bi si lahko poiskale nov dom in dobrega lastnika, KTM: 051 724 104

V kolikor imate štirisobno stanovanje, ki bi ga bili pripravljeni družstvu Kralji ulice oddati za daljše obdobje (od meseca maja naprej), nas prosim kontaktirajte. Za več informacij nas lahko pokličete na 030 323 304 ali nam pišete na naslov: maja.kozar@kraljiulice.org.

Toplota sonca nam daje energijo za delo v Posredovalnici rabljenih predmetov. Za tople dni se pri nas najdejo napihljive blazine, rokavčki, igrače, piknik oprema, imamo tudi veliko izbiro lončkov za rože. Ponudbo smo z mesecem majem razširili tudi na skladiščno razprodajo, kjer bomo na ulici Milana Majcna 4 vsak četrtek od 14. do 17. ure prodajali izdelke iz skladišča (veliko keramike, stekla, lesenih izdelkov). Vabljeni, da nas obiščete v posredovalnici in skladišču.

V družstvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Vabljeni, da se nam pridružite kot prostovoljci na katerem od področij našega dela (dnevni center, časopis, Univerza pod zvezdami, terensko delo, Posredovalnica rabljenih predmetov). Kontakt Klavdija 030 323 302

PROJEKT IZ KOŠA

V projektu Iz KOŠA izdelujemo ročne unikatne izdelke s posebno ekološko in družbeno vrednostjo – na poti v koš prestrežemo materiale in iz njih izdelujemo copate, albume, dnevnike, beležke, papir ...

Veseli bomo vašega doprinosa – če imate odpadne obleke, vas prosimo, da jih dostavite v Posredovalnico rabljenih predmetov oziroma nas pokličite, da se dogovorimo za prevzem.

Na spodnjih številkah smo dosegljivi tudi za naročila izdelkov, več informacij pa najdete na naših spletnih straneh:

www.iz-kosa.si,
izkosa@projektclovek.si,
www.facebook.si/iz.kosa.

Naročila, prevzem materialov na tel.: 031 311 979.

Vodja projekta Božena Blanuša tel.: 041 325 830,

bozena.blanusa@projektclovek.si.

TEHTNICA

Prišel je čas tudi za vas, da naredite neko bilanco svojega dela, delo, ki vas čaka še naprej, pa odložite v prostor, ki se mu reče ropotarnica, in dajte svoje možgane na pašo. Odidite nekam v hribe ali na morje, pozabite na težave, ki vas še čakajo, in se pripravite na nove dolžnosti. Dobili boste neko obvestilo, zato sledite napotku v pismu.

ŠKORPIJON

Ne veste, kam s časom? Nič lažjega, sprehodite se po gozdu, seveda ne sami, ampak z brhko deklico ali fantom, kakorkoli, ter pozabite na težave, ki vas že dolgo tarejo. Prišel bo čas, ko se bodo te razblinile kot milni mehurček, takrat bo za vas zavel sveži veter sreče, potem pa si dajte duška in se poveselate kot še nikoli do zdaj.

STRELEC

Poskrbite, da bo tudi vaše življenje teklo po tirnicah, ki ste si jih nekoč zastavili. Ne dajte se preslepiti za vsako ceno, saj niste marioneta, s katero se lahko igra vsak, kdor hoče. Bodite še naprej samozavestni in trdno odločeni, da ne dovolite, da se vsakdo vtika v vaše osebne zadeve. Prejeli boste pošto, v kateri bo vesela novica.

KOZOROG

Sedaj ko ste si le nekoliko uredili življenje, je prišel čas, da si zamislite, kako naprej, saj čas hitro teče, nič ne reče. Treba si bo zagotoviti mesto tam, kjer ste si vedno želeli biti. Nihče vam ne more vzeti tistega, kar je vaša last, zato bodite uporni in trmasti, da dosežete tisto, kar si želite. Privoščite si tudi malo športa, ne bo vam škodilo, za vaše zdravje gre!

VODNAR

Sprejeli boste neko odgovorno delovno mesto, za katero ste si vedno želeli, da ga bi opravljali. Delali boste vestno, zato boste tudi nagrajeni, vendar pazite, da ne boste šli s pretiravanjem nekoliko predaleč, saj se lahko zgodi, da se komu zamerite. To pa ni dobro, mar ne? Prenehajte kaditi, saj vam to škoduje!

RIBI

Zvezde vam kažejo, da bo to poletje za vas nekoliko težje, saj morate postoriti še nekaj stvari iz preteklosti, nato pa boste lahko odšli na zasluženi dopust. Bodite pozorni tudi na bližnjo okolico, ki vas občasno tudi obrekuje, kajti zlobni jeziki so najbolj nevarni za vaše počutje. Za delo boste dobro plačani in nagrajeni, zato veselo naprej.

2	8		9		3		6	
5						1		3
		3		7				2
		6			1	7		
				6				
		8	4			9		
3				2		8		
8		2						9
	1		3		9		2	4

ŠALE

Kakšna je razlika med avtobusom mestnega potniškega prometa in pijancem?

Ni nobene razlike, oba se majeta po cesti!

Gregor B. Hann

»Poglej čez cesto! Tamle gre moj bivši mož,« prijateljica reče drugi.

»Ja no, in...?« se ta pozanima.

»No, iz njega sem naredila milijonarja.«

»In kaj je bil prej?«

»Milijarder.«

Zmajček

MAGIČNI LIK

Pripravil Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) usmiljena sestra,
- (2) oseba, ki popravlja ure,
- (3) severnoatlantska vojaška organizacija, v kateri smo tudi Slovenci,
- (4) ime Mojzesoovega brata, po kateremu se imenuje tudi duhovništvo.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

AFORIZMI

Vedno in povsod sem le nazdravljal drugim in za druge, sedaj sem sam na zdravljenju!

Gregor B. Hann

Delo me morda ne bi pokopalo, vendar, zakaj bi tvegalo?

Zmajček

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

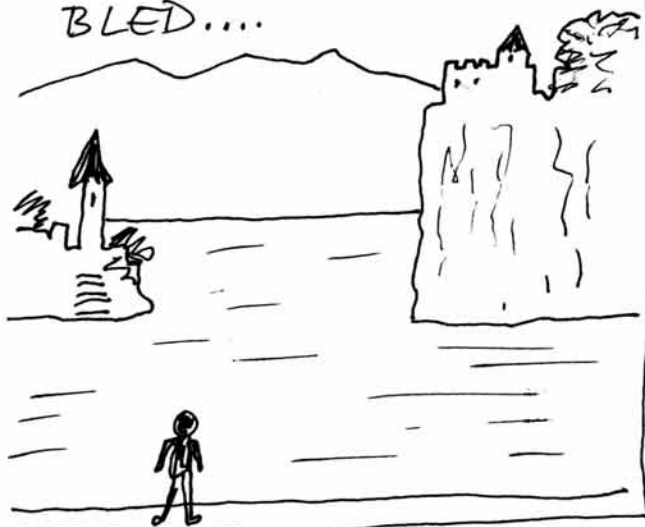
Iskrene čestitke nagrajencema prejšnjega pravilno rešenega sudokuja ali magičnega lika, ki sta: Roman Vilčnik iz Domžal in Branka Botič iz Ljubljane.

KREMŠNITE

NIK

KRALJ ULICE GRE NA
BLED....

NAROČI SI CEZ PLADENJ
KREMŠNIT....

031
KRALJI
ULICE

POL POJE, PA BI ŠE JEDEL...

NABIJE SI DVE KREMŠNITI NA OČI, IN REČE....

END

ARNE

Kralji mi pomenijo vse, moje življenje.
Čeprav sam nisem Kralj, čutim z njimi.

